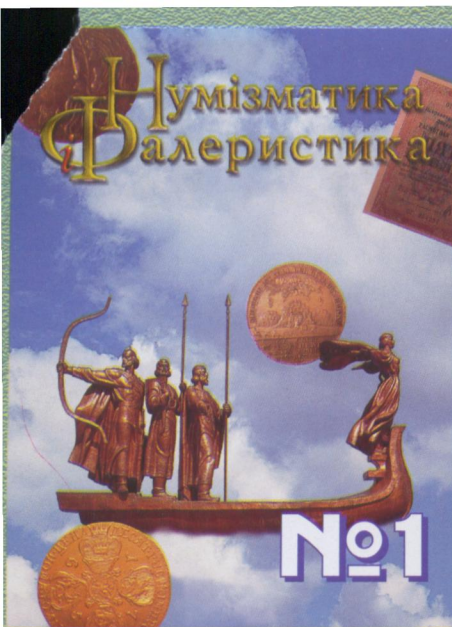

Нумізматика Фалеристика

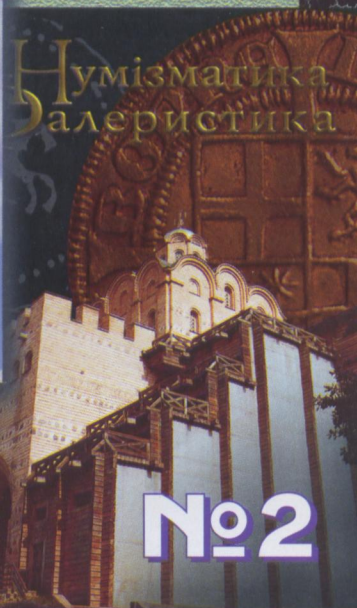
International coin trend magazine

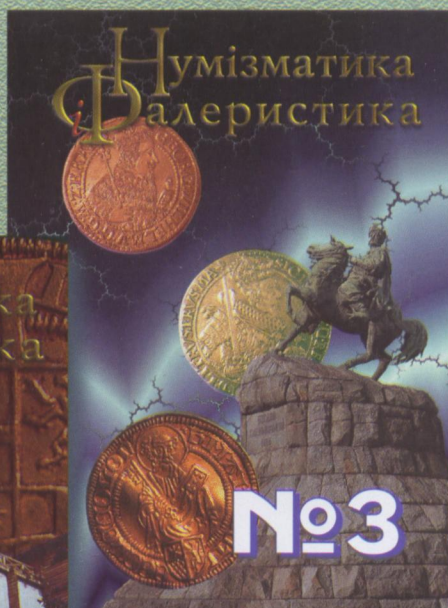
Січень-Березень

№1

№2

№3

№4

Уважаемые читатели!

Редакция журнала получает множество писем с вопросом, где можно приобрести номера журнала за 1997 год.
Сообщаем:

Україна

Київ, вул. Хрещатик, 22, Головоштамт,
Київ, вул. Горького, 11, салон «Нумізматика», тел.: (044) 220 5418

Россия

Москва, 1, Боткинский проезд, 2/6, антикварное объединение «Гелос»,
отдел нумизматики и фалеристики, тел.: (095) 945 5248.

Санкт-Петербург, ул. Лиговская, 47, магазин «Коллекционер-М», тел.: (812) 277-1026.

USA

New York: Official distributor Dmitry Markov COINS & MEDALS, P. O. Box 950,
New York, N.Y. 10272, USA.
Phone (212) 385 8661, Fax (212) 349 1743.

Журнал не может быть выслан наложенным платежом в Россию, т. к. подобная форма расчетов отменена в 1991 г. Мы также отказались от подобной формы оплаты по Украине в связи с ее дороговизной (цена, которую бы пришлось платить адресату при данной форме оплаты, на 60 % превышает розничную). Желаящим получить журнал по почте следует выслать деньги почтовым переводом на адрес редакции: Украина, Киев 253147, а/я 43, Максим Загреба.

Стоимость годового комплекта:
по Украине - 22 гривни, по России - 70 рублей.

Напоминаем, наш подписной индекс
40675 во всех отделениях связи Украины, России и СНГ,
а также по Экспортному каталогу Украины.

НУМІЗМАТИКА І ФАЛЕРИСТИКА 1(5)/98

Довідково-інформаційний журнал

січень-березень 1998 р.

Зареєстровано
у Міністерстві України в справах
преси та інформації

Свідоцтво про реєстрацію КВ 2322
від 05.11.1996 р.

NUMISMATICS & PHALERISTICS

1/98

Головний редактор

Максим Загреба

Редакційна колегія:

Олег Кривушенко
Вячеслав Онищук
Дмитро Харитонов
Олексій Куриловський

Відповідальний секретар:

Антоніна Богушко

Літературні редактори:

Всеволод Гаврилов
Лариса Бородачова

Художньо-технічний редактор:

Тетяна Шулґа

Комп'ютерне макетування:

Сергій Пригов

Здано до складання 5.12.1997 р.

Підписано до друку 30.01.1998 р.

Формат 60x90/8.

Папір крейдований

Друк офсетний

Тираж 2000 пр.

Зам. 712-151-2362.

Адреса для кореспонденції:

Україна, 253147, Київ-147, а/с 43

E-mail: numiz_phal@usa.net

Контактні телефони:

(044) 220-5418

(044) 221-9290

факс: (044) 555-4628

Редакція не завжди поділяє
погляди авторів публікацій.

За достовірність фактів, цифр,
точність імен та прізвищ
відповідають автори статей, а за
зміст рекламних матеріалів -
рекламодавці.

© Усі права захищені.

Передрук можливий лише
з дозволу редакції.

У НОМЕРІ

Інформація про місця зустрічей колекціонерів	2
Каталог українських монет 1991-1997 рр	6
Хромов К. З історії грошового обігу на землях сучасної України	14
Нечитайло В. Міні-каталог польсько-литовських монет, які були в обігу на території України в XIV - XVIII ст. (закінчення)	18
Петров Г. Полтинник 1924 р.	26
Карлов Є. Про датування монет мусульманських країн	27
Міні-каталог монет Росії 1881 - 1917 (Олександр III, Микола II)	33
Глейзер М. Медаль Першої російської олімпіади	41
Оголошення колекціонерів	44
З блокноту колекціонера	48

В НОМЕРЕ

Інформація о местах встреч коллекционеров	2
Каталог украинских монет 1991-1997 гг	6
Хромов К. Из истории денежного обращения Украины	14
Нечитайло В. Мини-каталог польско-литовских монет, обращавшихся на территории Украины в XIV - XVIII вв. (окончание)	18
Петров Г. Полтинник 1924 г.	26
Карлов Е. О датировке монет мусульманских стран	27
Мини-каталог монет России 1881 - 1917 (Александр III, Николай II)	33
Глейзер М. Медаль Первой русской олимпиады	41
Объявления коллекционеров	44
Из блокнота коллекционера	48

CONTENT

Information about meeting places of collectors	2
Coin Catalogue of Ukraine	6
Khromov K. From the history of money circulation on Ukraine	14
Netchitailo V. Mini-Catalogue of Polish-Lithuanian coins in circulation on the territory Ukraine in XIV - XVIII Cent. (end) :	18
Petrov G. Poltinnik issued 1924	26
Karlov Ye. About a dating of coins of Moslem countries	27
Mini-Catalogue of Russian coins, 1881 - 1917 (Alexander III, Nikolay II)	33
Gleizer M. Medal of First Russian Olympiad	41
Advertisements of collectors	44
From the notes of Collector	48

INHALTSVERZEICHNIS

Information über Treffpunkte von Sammler	2
Katalog der Munzen der Ukraine	6
Chromov K. Aus der Geschichte des Geldumlaufs dem Gebiet der heutigen Ukraine	14
Netschitailo V. Minikatalog der polisch-litauischen Munzen, die im XIV bis XVIII Jahrhundert auf dem Gebiet der Ukraine im Umlauf waren (Ende)	18
Petrov G. Halbbrubelstück, 1924	26
Karlov Ye. Über die Datierung der Munzen der muselmanischen Lander	27
Minikatalog der Munzen Russlands 1881 - 1917 (Alexander III, Nikolai II)	33
Gleiser M. Die erste russische Olympiade	41
Sammleranzeigen	44
Aus dem Notizblock eines Sammlers	48

БЕЛАРУСЬ
Мінськ
 Середа 15** - 18**
 Неділя 9** - 13**
 Вул. Воронського,
 ДК залізничників.

БЕЛАРУСЬ
Минск
 Среда 15** - 18**
 Воскр. 9** - 13**
 Ул. Воронского,
 ДК железнодорожников.

BELARUS
Minsk
 Wednesday 15** - 18**
 Sunday 9** - 13**
 Voronskiy str., House of Culture
 of railroaders.

BELORUSSLAND
Minsk
 Mittwoch 15** - 18**
 Sonntag 9** - 13**
 Woronski Str. Eisenbahner
 Kulturhaus.

ЕСТОНІЯ
Таллінн
 Неділя 9** - 12**
 Вул. Телісківі, 54.

ЭСТОНІЯ
Таллинн
 Воскресенье 9** - 12**
 Ул. Телісківі, 54.

ESTONIA
Tallinn
 Sunday 9** - 12**
 Teliskivi str., 54.

ESTLAND
Tallinn
 Sonntag 9** - 12**
 Teliskivi Str., 54.

КАЗАХСТАН
Алма-Ата
 Субота, неділя 8** - 13**
 Парк ім. Куйбішева.

КАЗАХСТАН
Алма-Ата
 Суббота, воскресенье 8** - 13**
 Парк им. Куйбышева.

KAZAKHSTAN
Alma-Ata
 Saturday, Sunday 8** - 13**
 Kuybyshev Park.

KASACHSTAN
Alma-Ata
 Sonnabend, Sonntag 8** - 13**
 Kuibyschew Park.

РОСІЯ
Іркутськ
 Понеділок 15** - 18**
 Ідальня пединституту,
 біля залізн. вокзалу.

РОССИЯ
Иркутск
 Понедельник 15** - 18**
 Столовая пединститута,
 возле ж.д. вокзала.

RUSSIA
Irkutsk
 Monday 15** - 18**
 Dinning Hall of Pedagogic Institute,
 nearby the railroad station.

RUSSLAND
Irkutsk
 Montag 15** - 18**
 Werkskantine Pedagogische
 Institut bei Bahnhof.

Краснодар
 Субота, неділя 9** - 13**
 Парк «Первомайская роща».

Краснодар
 Суббота, воскресенье 9** - 13**
 Парк «Первомайская роща».

Krasnodar
 Saturday, Sunday 9** - 13**
 «Pervomayskaya roshcha» Park.

Krasnodar
 Sonnabend, Sonntag 9** - 13**
 Perwomaiskaja Geholz.

Красноярськ
 Неділя 8** - 12**
 БК комбайнобудівників, біля
 залізн. вокзалу.

Красноярск
 Воскресенье 8** - 12**
 ДК комбайностроителей,
 возле ж. д. вокзала.

Krasnoyarsk
 Sunday 8** - 12**
 House of Culture of Combain-building
 Works.

Krasnojarsk
 Sonntag 8** - 12**
 Mahdrescherbalu-Schaffenden bei
 Bahnhof.

Курган
 Неділя 9** - 12**
 БК будівельників.

Курган
 Воскресенье 9** - 12**
 ДК строителей.

Kurgan
 Sunday 9** - 12**
 House of Culture of builders.

Kurgan
 Sonntag 9** - 12**
 Schaffenden Kulturhaus.

Москва
 Середа 16³⁰ - 19³⁰ (фалеристи)
 Четвер 16³⁰ - 19³⁰ (нумізмати)
 Просп. Ю. В. Андропова, 22/30,
 НДІТ «Автопром»,
 ст. метро «Коломенская»
 Неділя 9** - 13**
 Вул. Плющиха, 64,
 БК заводу «Каучук»,
 ст. метро «Фрунзенская».

Москва
 Среда 16³⁰ - 19³⁰ (фалеристы)
 Четверг 16³⁰ - 19³⁰ (нумизматы)
 Просп. Ю. В. Андропова, 22/30,
 НИИТ «Автопром»,
 ст. метро «Коломенская»
 Воскресенье 9** - 13**
 Ул. Плющиха, 64,
 ДК завода «Каучук», ст. метро
 «Фрунзенская».

Moscow
 Wednesday 16³⁰ - 19³⁰ (phalerists)
 Thursday 16³⁰ - 19³⁰ (numismats)
 Andropov prosp. 22/30,
 «Avtoprom» Institute,
 «Kolomenskaya» subway station.
 Sunday 9** - 13**
 Plyushchikha str., 64,
 House of Culture of «Kautchuk» Plant,
 «Frunzenskaya» subway station.

Moskau
 Mittwoch 16³⁰ - 19³⁰ (phalerists)
 Donnerstag 16³⁰ - 19³⁰ (numismats)
 Andropow Allee 22/30,
 «Awtoprom» Institut,
 U-Bahnhof «Kolomenskaia»
 Sonntag 9** - 13**
 Pluschikha Str. 64,
 U-Bahnhof
 «Frunsenkaia».

Новоросійськ
 Неділя 9** - 13**
 Біля планетарію.

Новороссийск
 Воскресенье 9** - 13**
 Возле планетария.

Noworossiysk
 Sunday 9** - 13**
 Near Planetarium.

Noworossijsk
 Sonntag 9** - 13**
 Bei Planetarium.

Новосибірськ
 Неділя 9** - 12**
 БК будівельників, у парку
 «Березовая роща».

Новосибирск
 Воскресенье 9** - 12**
 ДК строителей,
 в парке «Березовая роща».

Novosibirsk
 Sunday 9** - 12**
 House of Culture of builders,
 in «Berezovaya roshcha» park.

Novosibirsk
 Sonntag 9** - 12**
 Schaffenden Kulturhaus,
 Beresowaia Rostsa Park.

Омськ
 Субота 8** - 12**
 БК «Червона гвардія».

Омск
 Суббота 8** - 12**
 ДК «Красная гвардия».

Omsk
 Saturday 8** - 12**
 «Krasnaya Gvardiya» House of Culture.

Omsk
 Sonnabend 8** - 12**
 Kulturhaus «Krasnaia Gwardia».

Самара
 Субота 8** - 12**
 БК підшипникового заводу. Від
 залізн. вокзалу автоб. № 4, № 16.

Самара
 Суббота 8** - 12**
 ДК подшипникового заводу.
 От ж.д. вокзала автоб. № 4, № 16.

Samara
 Saturday 8** - 12**
 House of Culture of bearing units Plant.
 Buses № 4, 16 from the railroad station.

Samara
 Sonnabend 8** - 12**
 Lagerwerk Kulturhaus.
 Autobus № 4, № 16 von Bahnhof.

Санкт-Петербург
 Вівторок 16** - 18**
 БК залізничників, вул. Тамбовська, 63.

Санкт-Петербург
 Вторник 16** - 18**
 ДК железнодорожников, ул. Тамбовская, 63.

Sankt-Peterburg
 Tuesday 16** - 18**
 House of Culture of railroaders,
 Tambovskaya str., 63.

ST-Petersburg
 Dienstag 16** - 18**
 Eisenbahner Kulturhaus, Tambowskaia Str, 63.

КЛУБИ * КЛУБЫ * CLUBS * TREFFPUNKTE

Середа 16 - 19****

Клуб колекціонерів, вул. Римського-Корсакова, 53.

Субота, неділя 9 - 14****

ЦПКВ,

ст. метро «Черная речка».

Неділя 10 - 12****

БК залізничників, вул. Тамбовская, 63.

Тверь

Вівторок 17 - 19****

Пл. Гагарина, БК «Хімік».

Челябінськ

Неділя 8 - 11****

БК сліпих. Від залізн. вокзалу трол. № 1.

ПОЛЬЩА

Білосток

Середа 16 - 18****

Вул. Адама Міцкевича. Клуб PTN.

Бидгощ

Четвер 16 - 18****

Школа №47, вул. Ксьондза Адама Чарториського.

БИТОМ

1-а субота 9 - 14****

«Всепольська колекційна біржа». Центральна площа.

Варшава

Вівторок 16 - 18****

Варшавський палац культури, вул. Електроральна, 12.

Неділя 7 - 12****

Ринок «Коло».

Вроцлав

кожна 4-а субота місяця 7 - 12****

вул. Гнезненська 6/8.

кожна 1-а середа місяця 16 - 17****

пл. Театральна, 6/7, клуб «Школьний».

Гданськ

2-й, 3-й і 4-й вівторок 15 - 17³⁰**

Клуб Гарнізонівий, вул. Словацького.

Гдиня

2-а і 4-а неділя 9 - 14****

Конференц - зал залізничного вокзалу.

Четвер 15³⁰ - 17³⁰

Клуб «Почтовый», вул. Владіслава IV.

Катовице

1-й, 2-й і 4-й четвер, 3-я субота 14 - 16³⁰**

Будинок культури, вул. Дворцова.

Среда 16 - 19****

Клуб колекціонерів, вул. Римського-Корсакова, 53.

Суббота, воскресенье 9 - 14****

ЦПКО,

ст. метро «Черная речка».

Воскресенье 10 - 12****

ДК залізничників, вул. Тамбовская, 63.

Тверь

Вторник 17 - 19****

Пл. Гагарина, ДК «Хімік».

Челябинск

Воскресенье 8 - 11****

ДК сліпих. От ж.д. вокзала трол. № 1.

ПОЛЬША

Белосток

Среда 16 - 18****

Ул. Адама Міцкевича. Клуб PTN.

Быдгощь

Четверг 16 - 18****

Школа №47, вул. Ксенза Адама Чарториського.

Бытом

1-я суббота 9 - 14****

«Всепольская колекційна біржа». Центральная площадь.

Варшава

Вторник 16 - 18****

Варшавський Дворец культури, вул. Електроральна, 12.

Воскресенье 7 - 12****

Рынок «Коло».

Вроцлав

каждая 4-я суббота месяца 7 - 12****

Ул. Гнезненська 6/8.

каждая 1-я среда месяца 16 - 17****

Пл. Театральна, 6/7, клуб «Школьний».

Гданьск

2-й, 3-й и 4-й вторник 15 - 17³⁰**

Клуб Гарнізонівий, вул. Словацького.

Гдыня

2-е и 4-е воскресенье 9 - 14****

Конференц - зал жд вокзала.

Четверг 15³⁰ - 17³⁰

Клуб «Почтовый», вул. Владіслава IV.

Катовице

1-й, 2-й и 4-й четверг, 3-я суббота 14 - 16³⁰**

Дом культури, вул. Дворцова.

Wednesday 16 - 19****

Collectors' Club, Rimskiy-Korsakov str., 53.

Saturday, Sunday 9 - 14****

Central Park,

«Chyornaya retchka» subway sta.

Sunday 10 - 12****

House of Culture of railroaders, Tambovskaya str., 63.

Tver

Tuesday 17 - 19****

Gagarin sq., «Khimik» House of Culture.

Chelyabinsk

Sunday 8 - 11****

House of Culture of blind people.

POLAND

Bialystok

Wednesday 16 - 18****

Adama Mitskewitcha str., PTN club.

Bydgoszcz

Thursday 16 - 18****

Adama Chartoryzhskogo str., School No. 47.

Bytom

1 Saturday 9 - 14****

Central sq., «All-Polish collecting exchange».

Warsaw

Tuesday 16 - 18****

Electoralna str., 12, Warsaw Culture Palace.

Sunday 7 - 12****

«Kolo» market.

Wroclaw

4 Saturday 7 - 12****

Gnezhnenska str. 6/8

1 Wednesday 16 - 17****

Teatralna sq. 6/7, «Skolny club».

Gdansk

2, 3 and 4 Tuesday 15 - 17³⁰**

Slowatskogo str., Club Harnizonowy.

Gdynia

2 and 4 Sunday 9 - 14****

Railway station, Conference Hall.

Thursday 15³⁰ - 17³⁰

Wladislawa IV str., Club «Pochtowy».

Katowice

1, 2 and 4 Thursday, 3 Saturday 14 - 16³⁰**

Dwortscova str., House of Culture.

Mittwoch 16 - 19****

Sammlersklub, Rimski-Korsakow Str., 53.

Sonabend, Sonntag 9 - 14****

Zentral Kultur und Erholungspark, U-Bahnhof «Chernaia rechka».

Sonntag 10 - 12****

Eisenbahner Kulturhaus, Tambowskaia Str., 63.

Twer

Dienstag 17 - 19****

Gagarin pl., Kulturhaus «Chimik».

Tscheljabinsk

Sonntag 8 - 11****

Blindengesellschaft Kulturhaus, von Eisenbahnhof obus № 1.

POLEN

Bialystok

Mittwoch 16 - 18****

Adam Mitskewitsch Str. Klub PTN.

Bydgoszcz

Donnerstag 16 - 18****

Schule No 47, Adam Tschartoriski Str..

Bytom

Jede Erste Sonnabend 9 - 14****

«All Polische Kollektion Borse». Centralplatz.

Warszawa

Dienstag 16 - 18****

Warszawa Kulturpalast, Elektroralna Str. 12.

Sonntag 7 - 12****

Market «Kolo».

Wroclaw

Jede Vierie Sonnabend 7 - 12****

Cneshnenska Str. 6/8.

Jede Erste Mittwoch 16 - 17****

Teatralna Platz 6/7, Klub «Schkolny».

Gdansk

2, 3 und 4 Dienstag 15 - 17³⁰**

Garnizonowy Klub, Slowatsky Str.

Gdynia

2 und 4 Sonntag 9 - 14****

Konferenzsaal, Bahnhof.

Donnerstag 15³⁰ - 17³⁰

Postklub, Wladislaw IV Str.

Katowice

1, 2 und 4 Donnerstag, 3 Sonnabend 14 - 16³⁰**

Kulturhaus, Palast Str.

Краків
Вівторок 16**-18**
пл. Щепански.
Будинок солідарності.

Лодзь
Неділя 9**-16**
Лодзьський будинок культури,
вул. Траугутта

Люблін
Четвер 17**-19**
вул. Пані Марії, 3.
Клуб колекціонерів.

Познань
2-й і 4-й четвер 16**-18**
Археологічний музей,
вул. Водна 27.

Торунь
1-е і 15-е число
16**-18**
Інститут археології,
вул. Подмурна.

Щецин
П'ятниця 16**-18**
Клуб «Поштар»,
вул. Дворцова 1.

УГОРЩИНА
Будапешт
Вівторок 15**-18**
Субота 9**-12**
Будинок філателіста.
На розі вул. Верішмарти
і Сонді.

УЗБЕКІСТАН
Ташкент
Неділя 8**-13**
Парк ім. Кірова.

УКРАЇНА
Дніпропетровськ
Субота, неділя 9**-13**
Вул. Леніна,
біля пам'ятника Т. Г. Шевченку.

Житомир
Неділя 9**-12**
Обласна філармонія,
біля Будинку офіцерів.

Запоріжжя
Субота, неділя 8**-13**
Пташиний ринок.

Керч
Неділя 9**-13**
Колишній БК офіцерів.

Київ
Субота 10**-14**
Нічний клуб «Нью-Йорк»,
ст. метро «Дарниця».
Неділя 9**-13** (фалеристи)
Парк ім. Пушкіна,
ст. метро «Шулявка».

Краків
Вторник 16**-18**
пл. Щепански.
Дом солідарности.

Лодзь
Воскресенье 9**-16**
Лодзьський дом культури,
вул. Траугутта

Люблін
Четверг 17**-19**
ул. Пани Марии, 3.
Клуб колекціонерів.

Познань
2-й и 4-й четверг 16**-18**
Археологический музей,
ул. Водная, 27.

Торунь
1-е и 15-е число
16**-18**
Институт археологии,
ул. Подмурная.

Щецин
Пятница 16**-18**
Клуб «Почталыон»,
ул. Дворцовая, 1.

ВЕНГРИЯ
Будапешт
Вторник 15**-18**
Суб. 9**-12**
Дом філателіста.
На углу ул. Верішмарти
и Сонди.

УЗБЕКІСТАН
Ташкент
Воскресенье 8**-13**
Парк им. Кирова.

УКРАИНА
Днепропетровск
Суббота, воскр. 9**-13**
Ул. Ленина,
возле памятника Т. Г. Шевченко.

Житомир
Воскресенье 9**-12**
Областная филармония,
возле Дома офицеров.

Запорожье
Суббота, воскр. 8**-13**
Птичий рынок.

Керчь
Воскресенье 9**-13**
Бывший ДК офицеров.

Киев
Суббота 10**-14**
Ночной клуб «Нью-Йорк»,
ст. метро «Дарниця».
Воскр. 9**-13** (фалеристы)
Парк им. Пушкина,
ст. метро «Шулявка».

Krakow
Tuesday 16**-18**
Shchepanski sq.,
House of «Solidarnosz».

Lodz
Sunday 9**-16**
Traugutta str.,
City House of Culture

Lublin
Thursday 17**-19**
Pani Marii str. 3,
Club of collectors..

Poznan
2 and 4 Thursday 16**-18**
Wodna str. 27,
Archaeologically Museum.

Torun
1 and 15 date all manse
16**-18**
Podmurna str.,
Institute of Archaeology.

Szczecin
Friday 16**-18**
Dvortsowa str. 1,
«Potchtalyon» club.

HUNGARY

Budapest
Tuesday 15**-18**
Saturday 9**-12**
House of Philatelist,
at the corner of Verishmarty
and Szondi streets.

UZBEKISTAN

Tashkent
Sunday 8**-13**
Kirov Park.

UKRAINE

Dnepropetrovsk
Saturday, Sunday 9**-13**
Lenin str.,
near Shevtchenko monument.

Zhitomir
Sunday 9**-12**
Regional Philharmony,
near House of Officers.

Zhaporizhzya
Saturday, Sunday 8**-13**
Bird Market.

Kerch
Sunday 9**-13**
Former House of Culture of officers.

Kyiv
Saturday 10**-14**
«New York» night club,
«Darnitsa» subway station.
Sunday 9**-13** (phalerists)
Pushkin Park,
«Shulyavka» subway station.

Krakow
Dienstag 16**-18**
«Solidarnost Haus»,
Stchepanski Str.

Lodz
Sonntag 9**-16**
Lodz Kulturhaus,
Traughtt Str.

Lublin
Donnerstag 17**-19**
Frau Maria Str. 3,
Sammler Klub.

Poznan
2 und 4 Donnerstag 16**-18**
Wodna Str. 27,
Arxaologischer Museum.

Torun
Erste und funfzehnte date
16**-18**
Podmurna Str.
Arxaologische Institut.

Szczecin
Freitag 16**-18**
Postar Klub.
Palaster Str. 1.

UNGARN

Budapest
Dienstag 15**-18**
Sonnabend 9**-12**
Philatelist-haus.
An der Eske Werischmarty
und Sondi Str.

USBEKISTAN

Taschkent
Sonntag 8**-13**
Kirov Park.

UKRAINE

Dnipropetrovsk
Sonnabend, Sonntag 9**-13**
Lenin Str.
Bei Schewtschenko Denkmal.

Zytomyr
Sonntag 9**-12**
Gebiets Philharmonie,
bie Ofizierhaus.

Zaporizzia
Sonnabend, Sonntag 8**-13**
Vogelmarkt.

Kerc
Sonntag 9**-13**
Gewesen Offizierhaus.

Kiew
Sonnabend 10**-14**
«New York» Nachtclub,
U-Bahnhof «Darniza».
Sonntag 9**-13** (phalerists)
Puschkin Park,
U-Bahnhof «Schuliavka».

КЛУБИ * КЛУБЫ * CLUBS * TREFFPUNKTE

Неділя 10 - 14** (нумізмати)**
Ст. метро «Нивки».

Кривий Ріг
Неділя 9 - 13****
БК ім. XX партз'їзду.

Львів
Середа 15 - 18****
Неділя 12 - 15****
Клуб ЛЛРЗ,
біля заліз. вокзалу.

Нікополь
Неділя 9 - 12****
БК ЮТЗ,
біля фонтану.

Одеса
Неділя 9 - 14****
Парк ім. Т. Г. Шевченка,
Зелений театр.

Рівне
Неділя 10 - 12****
Парк ім. Т. Г. Шевченка, біля
пам'ятника Т. Г. Шевченку.

Сімферополь
Середа 14 - 18****
Вул. Севастопольська, магазин
«Філателія».
Неділя 9 - 12****
Парк ім. Т. Г. Шевченка.

Суми
Неділя 8 - 12****
Вул. Горького, БК ім. Фрунзе.

Тернопіль
Неділя 9 - 12****
Вул. Дубовецька, 1, БК офіцерів.

Черкаси
Неділя 9 - 14****
Площа Богдана Хмельницького,
біля БК «Дружба народів».

Харків
Неділя 9 - 13****
Парк ім. Артьома,
ст. метро «Московська».

Хмельницький
Неділя 9 - 13****
Парк ім. І. Франка, шаховий клуб.

Воскр. 10 - 14** (нумізмати)**
Ст. метро «Нивки».

Кривой Рог
Воскресенье 9 - 13****
ДК ім. XX партсъезда.

Львов
Среда 15 - 18****
Воскресенье 12 - 15****
Клуб ЛЛРЗ,
возле ж.д. вокзала.

Никополь
Воскресенье 9 - 12****
ДК ЮТЗ,
возле фонтана.

Одесса
Воскресенье 9 - 14****
Парк ім. Т. Г. Шевченка,
Зелений театр.

Ровно
Воскресенье 10 - 12****
Парк ім. Т. Г. Шевченка, возле
памятника Т. Г. Шевченко.

Симферополь
Среда 14 - 18****
ул. Севастопольская,
маг. «Філателія».
Воскресенье 9 - 12****
Парк ім. Т. Г. Шевченко.

Сумы
Воскресенье 8 - 12****
ул. Горького, ДК ім. Фрунзе.

Тернополь
Воскресенье 9 - 12****
ул. Дубовецкая, 1, ДК офицеров.

Черкасы
Воскресенье 9 - 14****
пл. Богдана Хмельницкого,
возле ДК «Дружба народов».

Харьков
Воскресенье 9 - 13****
Парк ім. Артема,
ст. метро «Московская».

Хмельницкий
Воскресенье 9 - 13****
Парк ім. І. Франко, шахматный клуб

Sunday 10 - 14** (numismats)**
«Nivki» subway station.

Kryviy Rog
Sunday 9 - 13****
«Dvadatiy S'ezd» House of Culture.

Lviv
Wednesday 15 - 18****
Sunday 12 - 15****
Club of Locomotive repair Works,
near railroad station.

Nikopol
Sunday 9 - 12****
House of Culture of YUTZ,
near fountain.

Odessa
Sunday 9 - 14****
Shevtchenko Park,
Green theatre.

Rovno
Sunday 10 - 12****
Shevtchenko Park,
near Shevtchenko monument.

Simferopol
Wednesday 14 - 18****
Sevastopolskaya str.,
«Philately» shop.
Sunday 9 - 12****
Shevtchenko Park.

Sumy
Sunday 8 - 12****
Gorkiy str., Frunze House of Culture.

Ternopol
Sunday 9 - 12****
Dubovetska str. 1, House of Culture of officers.

Cherkassy
Sunday 9 - 14****
Bogdan Khmelniyskiy sq., near «Druzhba
narodov» House of Culture.

Kharkov
Sunday 9 - 13****
Artem Park, «Moskovskaya»
subway station.

Khmelniyskiy
Sunday 9 - 13****
Franko Park, Chess Club.

Sonntag 10 - 14** (numismats)**
U-Bahnhof «Nivki».

Kryviy Rih
Sonntag 9 - 13****
XX Partie Kongress Kulturhaus.

L'viv
Mittwoch 15 - 18****
Sonntag 12 - 15****
LLRZ Club,
Bei Bahnhof.

Nikopol
Sonntag 9 - 12****
Kulturhaus Sudlich Roch werke,
Bei Fontane.

Odesa
Sonntag 9 - 14****
Schevtschenko Park, Freilichttheater.

Rivne
Sonntag 10 - 12****
Schevtschenko Park,
Bei Schevtschenko Denkmal.

Simferopol
Mittwoch 14 - 18****
Sevastopol Str.,
Brifmarken - Kunde.
Sonntag 9 - 12****
Schevtschenko Park.

Sumy
Sonntag 8 - 12****
Gorki Str., Frunse Kulturhaus.

Ternopil
Sonntag 9 - 12****
Dubovetska Str. 1, Offizieren Kulturhaus.

Cerkasy
Sonntag 9 - 14****
Bogdan Hmelnyckij Platz, Bei die
Freundschaft unter den Volkern ulturhaus.

Harkiv
Sonntag 9 - 13****
Artiom Park,
U-Bahnhof «Moskovskaia».

Hmelnyckyj
Sonntag 9 - 13****
Franko Park, Schach Club

Каталог українських монет 1991 - 1997 рр.

Якість виготовлення : всі монети мідно-нікелевого сплаву - «пруф-лайк»
 Виняток - 200.000 крб. «50-річчя ООН», 2 гривні, «Монети України» - «анциркулейт»
 Срібні монети (1 млн. крб., 2 млн. крб., 10, 20 гривень) - «пруф»
 Золоті монети: 200 гривень - «пруф»,
 50, 125, 250, 500 гривень «Оранта» - «анциркулейт»

Цены представлены в украинских гривнях. 1Грн.=3,17 руб. Prices in Ukraine Gr 1\$=1,93 Gr. 1 DM=1,07 Gr.

Рік	Монета	Тираж	Ціна	Рік	Монета	Тираж	Ціна
200.000 карбованців							
	Ø 33,0 мм, мідно-нікель, гурт рубчатий.						
1995	«50-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні»	250.000	4,00	1995	«Місто-герой Одеса»	75.000	4,00
1995	«Богдан Хмельницький»	250.000	4,00	1995	«Місто-герой Севастополь»	75.000	4,00
1995	«Місто-герой Київ»	100.000	4,00	1995	«Місто-герой Керч»	50.000	4,00

Рік Монета Тираж Ціна

1996 «Леся Українка»

100.000 4,00

1995 «50-річчя ООН»

100.000 4,00

Ø 38,61 мм, мідно-нікель, гурт рубчатий.

1995 «50-річчя ООН» 100.000 4,00

1996 «10-річчя Чорнобильської катастрофи»

250.000 4,00

Ø 33,0 мм, мідно-нікель, гурт рубчатий.

1996 «10-річчя Чорнобильської катастрофи» 250.000 4,00

1996 «100-річчя Олімпійських ігор сучасності»

100.000 4,00

Рік Монета Тираж Ціна

1996 «Перша участь України в літніх Олімпійських іграх»

100.000 4,00

1996 «Михайло Грушевський»

75.000 4,00

1.000.000 карбованців

1996 «Леся Українка»

10.000 30,00

Ø 33,0 мм, срібло-925, 15,55 г, гурт рубчатий.

1996 «Леся Українка» 10.000 30,00

1996 «Богдан Хмельницький»

10.000 30,00

Рік Монета Тираж Ціна

1996 «Григорій Сковорода» 10.000 30,00

1996 «Михайло Грушевський» 10.000 30,00

2.000.000 карбованців

Ø 38,61 мм, срібло-925, 31,1 г, гурт рубчатий.
1995 «50-річчя ООН» 10.000 50,00

Рік Монета Тираж Ціна

1996 «10-річчя Чорнобильської катастрофи» 10.000 42,00

1996 «100-річчя Олімпійських ігор сучасності» 10.000 42,00

1996 «Перша участь України у літніх Олімпійських іграх» 10.000 42,00

1996 «Незалежність» 10.000 42,00

Рік Монета Тираж Ціна

Грошова реформа

10.000 карбованців = 1 гривня
1 гривня = 100 копійок

1 копійка

Ø 16 мм, нержавіюча сталь 1,5 г, гурт гладкий

1992
1996

0,01

2 копійки

Ø 17,3 мм, алюмінієвий сплав 0,64 г, гурт гладкий

1993
1994
1996

0,02
0,02

5 копійок

Ø 24 мм, нержавіюча сталь 4,3 г, гурт рубчатий

1992
1996

0,05

10 копійок

Ø 16,3 мм, бронза, латунь 1,7 г, гурт рубчатий

1992
1994
1996

0,10
0,10
0,10

* Зустрічаються тільки в наборах монет від 1 коп. до 2 гривень, випущених Національним банком України для колекціонерів.

Рік Монета Тираж Ціна

25 копійок

Ø 20,8 мм, бронза, латунь 2,9 г, гурт рубчато-гладкий

1992
1994
1996

0,25
0,25
0,25

50 копійок

Ø 23 мм, латунь 4,2 г, гурт рубчато-гладкий

1992
1994
1995
1996

0,50
0,50
0,50
0,50

1 гривня

Ø 26 мм, латунь 7,1 г, гурт з написом

1995
1996

1,00
1,00

2 гривні

Ø 31 мм, нейзильбер, гурт рубчатий

1996

200.000

2,00

Рік Монета Тираж Ціна

2 гривні

Ø 33 мм, мідно-нікель, гурт рубчатий

1996 «Софіївка» 30.000 6,00

1996 «Десятинна церква» 30.000 6,00

1997 «Юрій Кондратюк» 20.000 6,00

1997 «Соломія Крушельницька» 20.000 6,00

Рік Монета Тираж Ціна

1997 «Перша річниця Конституції України» 20.000 4,00

10 гривень

Ø 33 мм, срібло-925 15,55 г, гурт рубчатий

1996 «Петро Могила» 5.000 30,00

20 гривень

Ø 38,61 мм, срібло-925 31,1 г, гурт рубчатий

1996 «Десятинна церква. Київ» 5.000 42,00

1997 «Спаський собор. Чернігів» 5.000 50,00

1997 «Козак Мамай» 5.000 50,00

1997 «Київський контрактний ярмарок» 5.000 50,00

50 гривень

Ø 16 мм, золото-999,9 3,11 г, гурт рубчато-гладкий
1996 «Оранта» 2.000 190,00

125 гривень

Ø 20 мм, золото-999,9 7,78 г, гурт рубчато-гладкий
1996 «Оранта» 4.000 425,00

200 гривень

Ø 25,0 мм, золото-900 15,55 г, гурт гладкий
1996 «Т. Г. Шевченко» 10.000 840,00

1996 «Киево-Печерська Лавра» 20.000 840,00

250 гривень

Ø 25 мм, золото-999,9 15,55 г, гурт рубчато-гладкий
1996 «Оранта» 3.000 810,00

500 гривень

Ø 32 мм, золото-999,9 31,11 г, гурт рубчато-гладкий
1996 «Оранта» 1.000 1580,00

План випуску пам'ятних і ювілейних монет України на 1998 рік

Монета	Номінал	Метал	Діаметр	Тираж	Якість виготовлення
--------	---------	-------	---------	-------	---------------------

Серія «Княжа Україна»

1. Князь Данило Галицький 10 гривень Ag 925 38,61 мм 10.000 Пруф

Серія «Герої козацької доби»

2. 350-річчя початку визвольної війни під проводом Б. Хмельницького 20 гривень Ag 925 38,61 мм 10.000 Пруф

Серія «Духовні скарби України»

3. 200 років з часу виходу в світ «Енеїди» І. П. Котляревського 100 гривень Au 900 25,00 мм 2.000 Пруф

4.а. Михайлівський Золотоверхий монастир 100 гривень Au 900 25,00 мм 1.000 Пруф

4.б. Михайлівський Золотоверхий монастир 10 гривень Ag 925 38,61 мм 10.000 Пруф

4.в. Михайлівський Золотоверхий монастир 5 гривень CuNiZn 35,00 мм 200.000 Обігова

5.а. Успенський собор Києво-Печерської лаври 100 гривень Au 900 25,00 мм 1.000 Пруф

5.б. Успенський собор Києво-Печерської лаври 10 гривень Ag 925 38,61 мм 10.000 Пруф

5.в. Успенський собор Києво-Печерської лаври 5 гривень CuNiZn 35,00 мм 200.000 Обігова

Монета	Номинал	Метал	Діаметр	Тираж	Якість виготовлення
--------	---------	-------	---------	-------	---------------------

Серія «Відродження української державності»

6. 80 років від дня проголошення незалежності УНР (22.01.1918)

2 гривні

CuNiZn

31,00 мм

200.000

Обігова

7. 80 років бою під Крутами (29.01.1918)

2 гривні

CuNiZn

31,00 мм

200.000

Обігова

Спортивна серія

8. Фігурне катання (Нагано - 98)

10 гривень

Ag 925

38,61 мм

7.500

Пруф

9. Біатлон (Нагано - 98)

10 гривень

Ag 925

38,61 мм

7.500

Пруф

10. Лижі (Нагано - 98)

10 гривень

Ag 925

38,61 мм

7.500

Пруф

Серія «Видатні діячі України»

11. 100 років від дня народження В. М. Сосюри (1898 - 1965)

2 гривні

CuNi

33,00 мм

10.000

Пруф-лайк

Серія «Флора і фауна України»

12. а. 100-річчя Біосферного заповідника «Асканія-Нова»

10 гривень

Ag 925

38,61 мм

10.000

Пруф

12. б. 100-річчя Біосферного заповідника «Асканія-Нова»

2 гривні

CuAlZn

31,00 мм

200.000

Обігова

13. Щорічні збори Ради Керуючих ЕБРР у Києві

2 гривні

CuNi

33,00 мм

10.000

Пруф-лайк

Редакція журналу висловлює щиру подяку працівникам Департаменту готівково-грошового обігу Національного банку України Нечипорко Галині Іванівні, Строкову Олексію Івановичу та Омельничук Раїсі Михайлівні за надання інформації щодо випуску українських монет та співробітництво у популяризації української нумізматики.

From the history of money circulation on the territory of present Ukraine

З історії грошового обігу на землях сучасної України

Konstantin Khromov (Kyiv)

Костянтин Хромов (Київ)

Коротко рассказывается об особенностях денежного обращения на землях современной Украины в античные и средневековые времена.

Es wird kurz über die Besonderheiten des Geldumlaufs auf dem Gebiet der heutigen Ukraine in der Antike und im Mittelalter behandelt.

The First coins the tribes of the ancient Slavs got to know were of Greek origin. The treasures and single coins are found in the Northern coasts of the Black and Azov Seas. The archeological relics of this region take an important place at the history of the world. The important centre of the Greek colonization was formed here in VII - V centuries B. C. and played host role to some waves of migrants from the continental and island parts of Asia Minor. The ancient cities-states founded on the territory of the present Ukraine were the first to start minting or casting coins in this region. From the beginning of VI century B. C. the money were coined by Olbia (near the present city of Nikolayev), Pantikapaum (Kerch'), then, Syndska Gavan' and Phanagoria (in Taman'), Nimphey (by Kerch'), Feodosia, military and political union of the Bosphorus cities: Apolonia, Chersonesos (Sevastopol'), Kerkinikida (Evpatoria), Tyra (Belgorod-Dnestrovskiy), Nikony (Roxolany vil., Odessa region). However, these money was not widely spread besides the lands of these cities, thus, there are almost no such finds outside the above mentioned territories.

The silver Denaries of the Roman Empire became better-known. The finds of single specimens and whole treasuries of the Roman coins of I - III centuries A. D. are rather numerous in Ukraine. Their inflow became appreciable under the Emperor Trajan and

Афіка. Місто Афіни. Тетрадрахма, срібло. V ст. до н.е.

Македонія. Філіп II (359-336 р.р. до н.е.). Статер, золото.

Пантікапей. Обол, мідь. III ст. до н.е.

Перші монети, з якими познайомились племена стародавніх слов'ян, були грецькі монети, скарби та поодинокі знахідки яких зустрічаються на Північному узбережжі Чорного та Азовського морів. Археологічні пам'ятники цього регіону займають важливе місце в історії стародавнього світу. В VII - V сторіччях до Р. Х. тут утворився важливий вузол давньогрецької колонізації, що прийняв кілька хвиль переселенців з материкової та острівної частини Малої Азії. Античні міста-держави, засновані на території сучасної України, почали першими карбувати або відливати монети в цьому регіоні. Починаючи з IV сторіччя до Р. Х. монети випускають: Ольвія (біля сучасного Миколаєва), Пантікапей (Керч), а потім Синдська Гавань і Фанагорія (на Тамані), Німфей (біля Керчі), Феодосія, військово-політичне об'єднання боспорських міст Аполонія, Херсонес (Севастополь), Керкінікіда (Євпаторія), Тіра (Белгород-Дністровський), Ніконій (с. Роксолани Одеської обл.). Але великого поширення за межами підвласних цим містам земель ці гроші не знайшли, тому з їх межами знахідок майже немає.

Більш відомими стали срібні денарії Римської імперії. Знахідки окремих екземплярів і цілих скарбів римських монет I - III ст. досить численні в Україні. Приплив їх став

increased under Antonius Pius and Commodus but considerably reduced under Septimus Severus at the beginning of III century. This reduction and, later on, discontinuance of Roman Denaries getting to the Eastern Europe was caused by their quality deterioration in the period of political and economic crisis of the Roman state in III century and the Goth invasion in the Northern Black Sea Region (30 - 40 years of III c.) that broke off the main Roman's relations with the Eastern Europe and destroyed the Greek settlements on the Black Sea coasts. At the close of III and in IV centuries the inhabitants of Ukrainian lands used small quantity of gold and copper coins of the Eastern Roman Empire, and the tribes lived on the territories of former Bosphorus Kingdom made use of cast and minted imitations of the last Bosphorus coins.

The Byzantine coins of V - VII cc. and Sasanides drachmas of V - VII cc. are found very seldom in the Ukrainian treasures and single finds, thus they were not of great importance in the money circulation on Ukrainian territories. The only exception was Chersonesos (medieval Cherson, Korsun') where coins were minted and cast without great intervals until the X century.

The real money circulation on the territory of present Ukraine began in the VIII c. when the Arabic silver dirchemas were widely spread. The most intensive import of dirchemas was in the middle of X century. Later on it was reduced and almost ceased at the close of X c. It was caused by some circumstances, the most important of them is the deterioration of coins because the silver deposits were depleted in the states of Arabic caliphate.

Besides the Arabic dirchemas the Byzantine coins took part, but not considerable, in the money circulation as well as the Western European denaries passed on the territories of the North-Western Rus.

First Russian coins were minted at the close of X - beginning of XI c. in times of reigning Volodymyr Svyatoslavovich, Yaroslav Mudry («Wise») and Svyatopolk Okoyanni («Damned»). The Byzantine coins served as an example for them. The small number of ancient Russian coins found is the evidence of their incidental minting, hence, they could not substitute the Arabic coins in circulation. In spite of this fact, the issue of its own money was the declaration of sovereignty in its way of the Old Russian state.

The period from XI till the close of XIV cc. came in the history of money circulation as the «coinless». Arabic and other coins gradually vanished

Римська імперія. Тіберіус (14-37 pp.). Ауреус, золото.

Римська імперія. Антоній Пій (138-161 pp.). Ауреус, золото.

Візантія. Теодорус II (408-450 pp.). Солід, золото.

Сасаніди. Яздгард III (632-651 pp.). Драхма, срібло.

Київська Русь. Володимир Великий (980 -1015 pp.). Срібник, срібло.

помітним вже за імператора Трояна, посилений за Антонія Пія і Комода, але значно скоротився за Септімія Севера на початку III ст. Причиною скорочення, а далі і припинення надходжень римських денаріїв у Східну Європу було погіршення їх якості в період політичної та економічної кризи Римської держави в III ст, а також вторгнення готів у Північне Причорномор'я (30 - 40 pp. III ст.), яке перервало основні зв'язки римлян з Східною Європою і зруйнувало грецькі колонії на узбережжі Чорного моря. В кінці III і в IV столітті населення українських земель у великому обсязі користувалось золотими та мідними монетами Східної Римської імперії, а племена, розташовані на території колишнього Боспорського царства, користувалися литими та карбованими імітаціями останніх боспорських монет.

Дуже рідко в українських скарбах та поодиноких знахідках зустрічаються візантійські монети V - VII ст. та сасанідські драхми VI - VII ст., проте вони не відігравали помітної ролі в грошовому обігу українських земель. Виняток становить лише Херсонес (середньовічний Херсон, Корсунь, в якому без великих перерв карбуються та відливаються монети до X ст.).

Справжній грошовий обіг на території сучасної України розпочався у VIII ст., коли набули масового розповсюдження арабські срібні дірхеми. Найбільш інтенсивний ввіз дірхемів припадає на середину X ст. Пізніше він скоротився, а наприкінці X ст. майже припинився.

Поряд з арабськими дірхемами в грошовому обігу брали участь, хоч і в незначних розмірах, візантійські монети, а на землях Північно-Західної Русі були в обігу також західноєвропейські срібні денарії.

Перші руські монети карбувалися наприкінці X - початку XI ст. за часів князівства Володимир Святославича, Ярослава Мудрого і Святополка Окаянного. Зразком для них були візантійські монети. Малочисленність знайдених давньоруських монет свідчить про те, що карбування їх було епізодичним і, таким чином, вони не могли замінити в обігу арабські монети. Незважаючи на це, випуск власної монети був своєрідним проголошенням суверенності давньоруської держави.

Період з XI до XIV ст. увійшов до історії грошового обігу на Русі як «безмонетний». Арабські та інші монети поступово зникли з обігу. Єдиним на Русі засобом платежу і на-

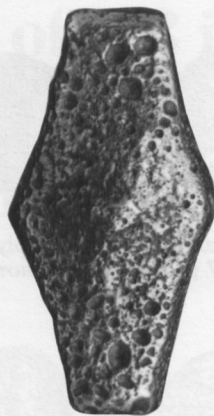
from the circulation. The only means of payment and savings in Rus became grivnas. They were of fixed weight and shape. The Kiev's grivnas, hexagonal-shaped and weighing approximately 140-150 g, were the most popular on the South-Western territories from XI till 40ies of XIII cc. From the middle of XIII till the end of XIV cc. they were replaced by the Novgorod's grivnas, long bars weighing approximately 200 g. The grivna of Chernigov was the mean between these two types. It looked like the Kiev's one but with flattened ends and weighed like the grivna of Novgorod. There were also the Tatar boat-shaped grivnas, which are more seldom found in Ukrainian treasuries. These bars-grivnas were of too high value that is why they were replaced in everyday payments with certain standardized goods served as money, like: necklaces or beads, shells etc. which are also found in the treasuries of that time.

In XIV century side by side with the grivnas there were appearing of other coins in the cash market of the South-Western Russian lands: Prague's groszes, dirchemas of the Golden Horde, Lithuanian denaries, coins of Polish and local minting. In the Crimea the Tatar-Mongolian khans minted silver and copper money. The Prague's groszes were started by minting in Czhechia between XIII - XIV cc., and owing to its high quality and large size they predominated in Ukrainian money circulation for several centuries. Besides them the Ukrainian inhabitants used the coins of local minting as well. At the beginning of 50ies years of XIV c. the local coining of their own silver money was started in Lviv that lasted till 1414. At the close of XIV c. the quality of the Lviv's coins deteriorated and their value got equivalent to the Polish half-groszes, which became wider spread in the West of Ukrainian from that time.

On the territory of Kiev and Chernigov regions the coins of Volodymyr Olgerdovich, reigning in Kiev in 1362 - 1394, were spread to certain extent. These coins are notable for their appearance and metrology and have no analogs among the coins of that time.

In XIV - beginning XV cc. the Tatar silver dirchemas and copper pulas were of great importance in the money circulation on Ukrainian territories. In the South of Ukraine, in Crimea from XIV till XVIII cc. the coins of the Crimean khans of the Gyrey Dynasty as well as Genuezian-Crimean coins minted in Kafa (Feodosiya) were spread out.

The best-known Lithuanian denaries were the coins with the spear and the Lithuanian arms «column» depict-

Київська Русь.
Гривна, срібло. XII ст.

Великобританія. Бургред
(852-874 pp.). Денарій, срібло.

Польща. Владислав IV
(1632-1648 pp.). Талер, срібло.

Московія. Владислав IV
(1610-1611 pp.). Копійка, срібло.

громадження стала гривня. Вона мала певну вагу і форму. Найбільш поширеними на південно-західних землях з XI до 40-х років XIII ст. були київські гривні, які мали шестикутну форму і вагу приблизно 140-150 г. Від середини XIII до кінця XIV ст. вони були замінені новгородськими гривнями - довгими брусками, що важили приблизно 200 г. Проміжне місце між цими двома типами займали чернігівські гривні. Їх форма з розплющеними кінцями близька до київських, але вага майже така, як у новгородських. Рідше в українських скарбах зустрічаються ладдеподібні (у формі коритця) татарські гривні. Зливік-гривні мали занадто велику цінність, тому у повсякденних дрібних платежах замість монети виступали якісь стандартизовані товаро-гроші: намистини, шиферні пряслиця і раковини каурі, які також зустрічаємо в скарбах того часу.

В XIV ст. у подальшому обігу злиткових гривень на грошовому ринку південно-західних руських земель з'являються монети: празькі гроши, золотоординські дірхеми, литовські денарії, польські та місцевого карбування монети. У Криму татаро-монгольські хани карбують срібну та мідну монету.

Празькі гроши почали карбуватися в Чехії на рубежі XIII - XIV ст. і завдяки великому розміру і добрій якості вони посіли панівне місце в грошовому обігу України на кілька століть. Крім празьких грошей, населення українських земель вживало також монети місцевого карбування. На початку 50-х років XIV ст. у Львові почався випуск власних срібних монет, який тривав до 1414 р. Наприкінці XIV ст. якість львівських монет погіршилась і вони зрівнялись з польськими півгрошами, які від того часу стали більш поширеними на західноукраїнських землях.

На території Київщини і Чернігівщини деякого розповсюдження набули монети Володимира Ольгердовича, який князував у Києві в 1362 - 1394 pp. Вони цікаві тим, що їх метрологія і зовнішній вигляд не мають аналогій серед тогочасних монет.

Значне місце у грошовому обігу українських земель у XIV - на початку XV ст. займали татарські срібні дірхеми та мідні пули. На півдні України, в Криму з XIV до XVIII ст. були поширені монети кримських ханів з династії Гіреїв, а також генуезько-кримські монети, які карбувалися в місті Кафа (Феодосія).

Найбільш відомими литовськими денаріями були карбовані в 1384

ed in 1384 - 1388 in Lutsk by the prince Vitovt. They were spread in Volyn', Galychina, Podillia, Kiev and Pereyaslav regions.

In XVI c. the half-groszes of Wladislaw Jagello (1386 - 1434) and Casimir Jagellonchik (1447 - 1492) are rather widely used. There are Hungarian, Venetian, Byzantian, Moldovian and Turkish coins found in the treasuries of that time. They were not of great importance in cash handling.

In XVI c. a number of coins passed in the Ukrainian market somewhat changed. The Tatar, Buzantian and locally minted coins vanished. Until the joining of Ukraine to Russia the money circulation in Ukraine was the same as in Poland and Lithuania and since 1569 - as in Rzech Pospolita, where side by side with the money of these states almost all the known coins of Western European market passed. In the regions of Kharkov and Chernigov the Russian silver dengas and kopeykas began to appear.

After the annexation the Russian silver coins were widely spread out and got even to the territories of Galychina. The Russian copper coins were found only in Kiev region. On the most of Ukrainian territories, which been allotted to the Russian Empire after the second and third divisions of Rzech Pospolita, the Russian monetary system was established.

Крим, м. Кафа (Феодосія)
Аспер, срібло. XV ст.

Росія. Петро I
(1682-1725 рр.).
Копійка, мідь.

- 1388 рр. у Луцьку князем Вітовтом монети з зображенням списа і литовського герба «колюмни». Територія їх розповсюдження охоплює Волинь, Галичину, Поділля, Київщину і Переяславщину.

В XV ст. поширення дістають півгроші Владислава Ягайла (1386 - 1434) і Казимира Ягелончика (1447 - 1492). У скарбах цього часу зустрічаються також угорські, венеціанські, візантійські, молдавські та турецькі монети, які не відігравали помітної ролі в грошових операціях.

В XVI ст. набір монет, що обслуговував український ринок, дещо змінився. Зникають візантійські, татарські і монети місцевого карбування. До часів приєднання України до Росії грошовий обіг на Україні в повній мірі відповідає грошовому обігу Польщі і Литви, а з 1569 р. - Речі Посполитої, де поряд з монетами цих держав в обігу були майже всі монети, відомі на західноєвропейському ринку. На Харківщині і Чернігівщині починають з'являтися срібні російські денги та копійки.

Після приєднання російські срібні монети набувають широкого розповсюдження і доходять навіть до галицьких ринків. Мідні російські монети зустрічаються лише на Київщині. На більшості українських земель, які після другого і третього поділів Речі Посполитої ввійшли до складу Російської імперії, запанувала російська монетна система.

Салон

«Старинные часы»

предлагает и реализует часы карманные, наручные, каминные, настенные, напольные, старинные оптические приборы.

Адрес:

Киев, ул. Горького, 11

Телефон:

(044) 227-3002

Магазин

«Антиквариат»

предлагает и реализует картины, иконы, мебель, изделия из серебра, бронзы, фарфора, стекла, кости; ковры, пепельницы, игрушки, шкатулки, люстры.

Адрес:

Киев, ул. Горького, 11

Телефон:

(044) 227-3758

Салон

«Нумизматика»

предлагает и реализует старые и современные: монеты, банкноты, награды, знаки отличия, значки, жетоны, настольные и памятные медали всех стран; литературу по нумизматике, бонистике, фалеристике.

Адрес:

Киев, ул. Горького, 11

Телефон:

(044) 220-5418

Мини-каталог польско-литовских монет, обращавшихся на территории Украины в XIV-XVIII вв.

Валерий Нечитайло (Киев)

Окончание (см. начало в № 2-4. 1997)

Цены представлены в украинских гривнях. 1Грн.=3,17 руб. Prices in Ukraine Gr 1\$=1,93 Gr. 1 DM=1,07 Gr.

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

АВГУСТ II (1697 - 1733)

6 ГРОШЕЙ

Польские (Коронные)

Ø 26 мм, серебро 3,40 г
1702
1706

20,-
30,-

40,-
70,-

Литовские

Ø 26 мм, серебро 3,0 г
1706 I P

20,-

40,-

ТАЛЕР

Польский (Коронный)

Ø 43 мм, серебро 28,0 г
1702

600,-

1200,-

Ø 43 мм, серебро 28,0 г
1702

500,-

1000,-

1/2 ДУКАТА

Польский (Коронный)

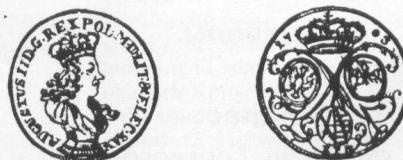
Ø 18 мм, золото 0,80 г
1703

1000,-

2000,-

ДУКАТ

Польский (Коронный)

Ø 22 мм, золото 3,50 г
1702
1703

1000,-
800,-

2000,-
1800,-

Год
Year
Jahr

V	IV
Fine	VF
S	SS

Год
Year
Jahr

V	IV
Fine	VF
S	SS

Год
Year
Jahr

V	IV
Fine	VF
S	SS

АВГУСТ III (1733 - 1763)

СОЛИД

Польский (Коронный)

Ø 15 мм, медь 1,30 г
1749, 1750 10,- 20,-
1751 - 1755 5,- 10,-

Гданьский

Ø 16 мм, медь 0,60 г
1753, 1754, 1757, 1761, 1763 15,- 30,-
1760 20,- 50,-

Эльблонгский

Ø 16 мм, медь 0,60 г
1761 - 1763 15,- 30,-

Торуньский

Ø 16 мм, медь 0,60 г
1760 - 1763 15,- 30,-

ГРОШ

Польский (Коронный)

Ø 20 мм, медь 4,0 г
1752, 1758 10,- 20,-
1753 - 1755 3,- 7,-

ПОЛТОРАК (1^{1/2} ГРОША)

Польский (Коронный)

Ø 16 мм, серебро 1,10 г
1753 20,- 40,-

Ø 16 мм, серебро 1,10 г
1755-1756 20,- 40,-

ТРОЯК (3 ГРОША)

Польский (Коронный)

Ø 19 мм, серебро 1,70 г
1753, 1756 15,- 30,-
1754 30,- 70,-

Гданьский

Ø 20 мм, серебро 1,50 г
1755, 1758, 1760, 1763 20,- 50,-

Эльблонгский

Ø 20 мм, серебро 1,50 г
1761 - 1763 30,- 70,-

Торуньский

Ø 20 мм, серебро 1,50 г
1763 20,- 50,-

ШОСТАК (6 ГРОШЕЙ)

Польский (Коронный)

Ø 24 мм, серебро 3,50 г
1753, 1755, 1756 20,- 40,-
1754 10,- 30,-

Гданьский

Ø 25 мм, серебро 2,90 г
1760 40,- 100,-

Эльблонгский

Ø 23 мм, серебро 2,90 г
1762, 1763 60,- 150,-

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Торуньский

Ø 23 мм, серебро 2,90 г
1762, 1763

60,- 150,-

ОПТ (1/4 ТАЛЕРА - 18 ГРОШЕЙ)

Польский (Коронный)

Ø 29 мм, серебро 6,70 г
1753 - 1756

10,- 20,-

ТЫМФ

Польский (Коронный)

Ø 29 мм, серебро 6,70 г
1752, 1755
1753

50,- 100,-
10,- 25,-

Гданьский

Ø 29 мм, серебро 6,10 г
1759

50,- 100,-

Эльблонгский

Ø 29 мм, серебро 6,10 г
1763

70,- 150,-

3 ЗЛОТЫХ (30 ГРОШЕЙ)

Ø 34 мм, серебро 9,80 г
1762, 1763
1756, 1761

50,- 100,-
70,- 150,-

2 ЗЛОТЫХ (8 ГРОШЕЙ)

Польский (Коронный)

Ø 29 мм, серебро 7,30 г
1753
1756, 1761

15,- 40,-
70,- 150,-

1/2 ТАЛЕРА

Польский (Коронный)

Ø 35 мм, серебро 14,60 г
1753, 1754, 1755

150,- 300,-

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

4 ЗЛОТЫХ (2 ГУЛЬДЕНА)

Гданьский

Ø 40 мм, серебро 13,80 г
1760

200,- 500,-

ТАЛЕР

Польский (Коронный)

Ø 43 мм, серебро 29,0 г
1753 - 1756
1762

150,- 300,-
500,- 1200,-

1/2 АВГУСТОДОРА (2 1/2 ТАЛЕРА)

Польский (Коронный)

Ø 20 мм, золото 3,30 г
1753

400,- 1000,-

ДУКАТ

Польский (Коронный)

Ø 22 мм, золото 3,50 г
1752
1753, 1754, 1756

400,- 1000,-
300,- 800,-

Гданьский

Ø 22 мм, золото 3,50 г
1734

600,- 1500,-

АВГУСТОДОР (5 ТАЛЕРОВ)

Польский (Коронный)

Ø 24 мм, золото 6,70 г
1753 - 1756, 1758

500,- 1200,-

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

2 ДУКАТА

Польский (Коронный)

Ø28 мм, золото 7,00 г
1753, 1754

700,- 1500,-

1/2 ГРОША

Польский (Коронный)

Ø 17 мм, медь 1,90 г
1766 - 1768, 1775,
1776, 1780, 1782
1777, 1781
1792

3,- 7,-
10,- 30,-
50,- 100,-

ТРОЯК (3 ГРОША)

Польский (Коронный)

Ø 26 мм, медь 11,50 г
1765

8,- 20,-

ГРОШ

Польский (Коронный)

2 АВГУСТОДОРА (10 ТАЛЕРОВ)

Польский (Коронный)

Ø29 мм, золото 13,40 г
1753, 1756
1754

800,- 1800,-
1000,- 2000,-

Ø 26 мм, медь 11,50 г
1771
1765 - 1770,
1772 - 1794
1795

3,- 7,-
2,- 5,-
20,- 50,-

Ø 26 мм, медь 11,50 г
1766 - 1794
1786 - 1788,
1791, 1792

3,- 7,-
6,- 20,-

ШОСТАК (6 ГРОШЕЙ)

Польский (Коронный)

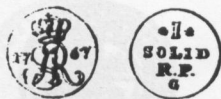
Ø 19 мм, серебро 1,60 г
1794, 1795

10,- 20,-

СТАНИСЛАВ АВГУСТ
(1764 - 1795)

СОЛИД

Польский (Коронный)

Ø14,5 мм, медь 1,30 г
без года, 1766
1767 - 1776
1792

50,- 100,-
5,- 10,-
20,- 50,-

Ø 21 мм, серебро 2,0 г
1766 - 1768,
1773 - 1782
1772

10,- 20,-
20,- 50,-

2 ГРОША

Польский (Коронный)

Ø 23 мм, медь 3,30 г
1766, 1767,
1769 - 1775, 1786
1768, 1676 - 1785

6,- 12,-
10,- 20,-

Ø 22 мм, серебро 2,50 г
1787 - 1793
1794
1795

6,- 12,-
10,- 20,-
20,- 50,-

Год
Year
Jahr

V IV
Fine VF
S SS

Год
Year
Jahr

V IV
Fine VF
S SS

ЗЛОТЫЙ (4 ГРОША)

Польский (Коронный)

Ø 30 мм, серебро 9,30 г
1766 - 1785, 1787 - 1794

20,- 40,-

4 ЗЛОТЫХ (1 1/2 ТАЛера)

Польский (Коронный)

Ø 27 мм, серебро 5,30 г
1766 - 1769, 1771,
1774 - 1786
1772, 1795
1773
1787 - 1794

12,- 25,-
20,- 50,-
100,- 200,-
8,- 20,-

2 ЗЛОТЫХ (8 ГРОШЕЙ)

Польский (Коронный)

Года
Year
Jahr

V	IV
Fine	VF
S	SS

Года
Year
Jahr

V	IV
Fine	VF
S	SS

Ø 35 мм, серебро 14,0 г
1767, 1768, 1772,
1776 - 1779
1782 - 1784, 1788
1773 - 1775, 1780,
1781, 1792

40,-	100,-
40,-	100,-
60,-	150,-

6 ЗЛОТЫХ

Польский (Коронный)

Ø 39 мм, серебро 24,0 г
1794, 1795

60,-	150,-
------	-------

Ø 43 мм, серебро 28,0 г
1768 - 1670, 1672 - 1779
1783, 1784, 1785
1780, 1781, 1782

120,-	300,-
120,-	300,-
250,-	500,-

ТАЛЕР

Польский (Коронный)

Ø 41 мм, серебро 27,60 г
1788

70,-	150,-
------	-------

Ø 43 мм, серебро 28,0 г
1766

200,-	400,-
-------	-------

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Год
Year
Jahr

V
Fine
S

IV
VF
SS

Ø 22 мм, золото 3,50 г
1766, 1767, 1770, 1771 - 1773 400,- 800,-
1775 - 1778, 1780, 1781, 1795 400,- 800,-
1774, 1779, 1782 - 1790 300,- 600,-
1793, 1794 300,- 600,-
1791 - 1792 200,- 400,-

Ø 41 мм, серебро 27,60 г
1793 500,- 1000,-

1/2 ДУКАТА
Польский (Коронный)

Ø 22 мм, золото 6,10 г
1794 500,- 1000,-

ДУКАТ
Польский (Коронный)

3 ДУКАТА
Польский (Коронный)

Ø 29 мм, золото 12,50 г
1794 1000,- 2000,-

Список литературы:

В. Р. Зварич. Нумизматичний словник. - Львів, 1972.

Н. Ф. Котляр. О технике чеканки монет в Червоной Руси XIV - XV вв. Труды Государственного Эрмитажа, т. IX - 3. - Ленинград, 1967.

Н. Ф. Котляр. Грошовий обіг на території України доби феодалізму. - Київ, 1971.

Н. Ф. Котляр. Кладоискательство и нумизматика. - Киев, 1974.

Н. Ф. Котляр. Нариси з історії обігу й лічби монет на Україні XIV - XVIII ст. - Київ, 1981.

Р. В. Кубуладзе. Проникновение польских монет XVII в. в Грузию по украинскому торговому пути. // Нумизматика и сфрагистика, т. I. - Киев, 1963.

А. Д. Руденко. Киевский клад западноевропейских монет первой половины XVII в. // Нумизматика и сфрагистика, т. I. - Киев, 1963.

В. К. Рябцевич. Монеты первой половины XVII в. в кладах Белорусии и соседних районов. // Нумизматика и эпиграфика, т. IV. - Москва, 1963.

В. К. Рябцевич. Монетные клады XVII и I-й четверти XVIII в. на территории Чернигово-Северской земли и восточной Белорусии. // Нумизматика и сфрагистика, т. I. - Киев, 1963.

В. И. Рядцевич. О чем рассказывают монеты. - Минск, 1978.

И. Г. Спасский. Русская монетная система. - Ленинград, 1970.

J. S. Davenport. European Crowns 1484-1600. - Frankfurt, 1978.

J. S. Davenport. German Talers 1500-1600. - Frankfurt, 1979.

J. S. Davenport. European Crowns 1600-1700. - Galesburg, 1974.

J. S. Davenport. German Secular Talers 1600-1700. - Frankfurt, 1976.

J. S. Davenport. German church and city Talers 1600-1700. - Galesburg, 1975.

J. S. Davenport. European Crowns 1700 - 1800. - Galesburg, 1971.

J. S. Davenport. German Talers 1700-1800. - Galesburg, 1958.

J. S. Davenport. Gulden and Silvergulden. - Frankfurt, 1982.

Edmund Kopicki. Ilustrowany skowidz pieniedzy polskich i z Polska zwiazanych. - Warszawa, 1995.

Chester L. Krause and Clifford Mischler. WORLD COINS 1601-1700. - San Diego, 1995.

Chester L. Krause and Clifford Mischler. WORLD COINS 1701-1800. - San Diego, 1995.

Полтинник 1924 года

Григорий Петров (Москва)

Varieties of silver poltinnik (half ruble), one of the most interesting Soviet coins, issued in 1924 are briefly described. Foundings of the last years are elucidated.

Es wird eine kurze Variantenbeschreibung einer der interessantesten Munze des Jahres 1924 vorgeschlagen und die Funde der letzten Jahre beschrieben.

Разновидности монет советской чеканки привлекают многих коллекционеров. Поскольку литературы, посвященной данной теме, мало и она большей частью устаревшая, автор хотел бы предложить читателям краткое описание одной из наиболее интересных монет - полтинника 1924 года. Ниже освещаются

не только ранее описанные разновидности этой монеты, но и находки последних лет.

Цифрами 1, 2, 3 обозначены варианты штемпелей лицевой стороны монеты. Буквами А, Б, В, Г, Д - варианты штемпелей ее оборотной стороны. Во второй строчке сверху указаны варианты гуртовой надписи:

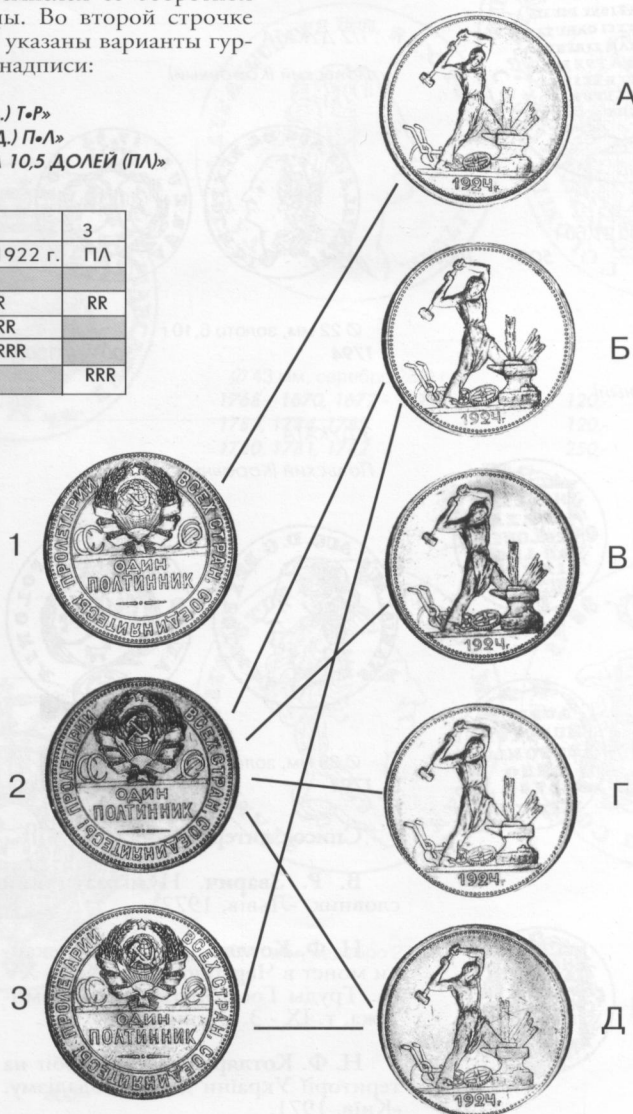
ТР - «ЧИСТОГО СЕРЕБРА 9 ГРАММ (2 З. 10,5 Д.) Т•Р»
 ПЛ - «ЧИСТОГО СЕРЕБРА 9 ГРАММ (2 З. 10,5 Д.) П•Л»
 тип 22 г. - «ЧИСТОГО СЕРЕБРА 2 ЗОЛОТНИКА 10,5 ДОЛЕЙ (ПЛ)»

Оборотная сторона	1	2		3
Лицевая сторона \ гурт	ТР	ПЛ	тип 1922 г.	ПЛ
А	+			
Б		+	R	RR
В		+	RR	
Г		+	RRR	
Д		R		RRR

Стоит остановиться на двух недавних находках. Штемпель оборотной стороны «Д» представляет собой как бы промежуточный тип между «А» и «Г», отличаясь от обоих формой головы рабочего, формой снопов искр, отлетающих от наковальни, единицей в дате и множеством мелких деталей. Штемпель «3» лицевой стороны больше походит на штемпель «1» (английский), отличаясь от последнего, в основном, рисунком герба - земной шар выпуклый и меньшего размера, иное расположение и форма колосьев и остей.

Не останавливаясь на легендарном пробном полтиннике «ФР» и на полтинниках с гладкими гуртами, хотелось бы отметить монету с сочетанием штемпелей «2 - Б» и гуртовой надписью образца 1912 г.: «ЧИСТОГО СЕРЕБРА 2 ЗОЛОТНИКА 10,5 ДОЛЕЙ (ВС)», которая на сегодняшний день известна в единственном экземпляре.

Автор будет благодарен читателям за информацию по данной теме.

Про датування монет мусульманських країн

Евгеній Карлов (Лісичанськ)

Moslem chronology system is narrated. Formulae are given those allow to date the coins of Moslem countries in accordance with the European era.

Es geht um das moslemische System der Zeitrechnung und es werden die Formel angefuhr, nach denen die Munzen der Moslemstaaten zeitlich bestimmt werden.

Монети мусульманських країн найчастіше датуються за мусульманською системою літочислення, яке починається з дня хіджри, тобто переселення Мухамеда з Мекки в Медіну, або з 16 липня 622 р. н.е. При цьому рахунок роками звичайно ведуть не за сонячними, а за місячними роками. Як відомо, місячний рік (354 дні) коротший від сонячного (365 днів) на 11 днів. Тривалість місячного місяця 29 і 30 днів (наперемінно). Для перерахування років за хіджрою (X) в роки нашої ери (H) і навпаки користуються відповідно такими формулами:

$$H = \frac{X}{33} + 622;$$

$$X = H - 622 + \frac{H - 622}{32}.$$

У цих формулах можна користуватися числами 621 та 622. Якщо додавати 621, матимемо початок року хіджри, а якщо додавати 622, його закінчення.

Отже наведені формули переведення років хіджри у прийняту в нас систему літочислення дають лише наближені результати, оскільки новий рік за мусульманським календарем починається 16 липня одного року нашого літочислення і закінчується 15 липня наступного року. Тому загальноприйнято ставити подвійну дату нашого літочислення, наприклад, 812 р. х./ 1409 - 10 рр. н.е.

На середньовічних монетах дату представляли словами або цифрами, а часом двічі - і словами, і цифрами (рис. 1 - 4).

Рис. 1.
Династія Омеядів. м. Васіт. 92 р.х.
Срібло. Дирхем.

Рис. 2.
Ібрагім Арслан-хакан. Уздженд.
559 р.х. Посрібнений дирхем.

Рис. 3.
Хісар. 907/1501-02 р. Мідь.

Рис. 4.
Самарканд. 900 р.х. Мідь.

Рис. 5.
Самарканд. Шаабан 818/X-XI -
1415 р. Мідь.

На деяких середньовічних монетах разом з роком зазначали і місяць карбування. Наприклад, на монетах Самарканда є напис: місяць шаабан 818 р.х. У цьому випадку дату карбування можна визначити досить точно (рис. 5).

На монетах XIX - XX ст. н.е. можна зустріти датування арабськими цифрами в нашому літочисленні і в мусульманській системі літочислення (рис. 6). У даному випадку питання про точність датування не виникає.

Рис. 6.
Республіка Єгипет. 25 піастрів.
1956 р. Комеморативний випуск на
ознаменування націоналізації Су-
ецького каналу. Срібло. 1275 р.х.

На монетах деяких країн проставлено сонячний рік хіджри. Сонячні роки хіджри було прийнято в Афганістані в 1920-1928 і з 1932 р.; в Ірані їх введено з 1926 р. (рис. 7 - 9).

Рис. 7.
Афганістан. Аманула I. Рупія, срібло.
Сонячна хіджра 1305/1927 р.

Рис. 8
Афганістан. Мухамад Захір Шах. 25
пулов. Мідь. Сонячна хіджра
1313/1935 р.

Рис. 9
Іран. Реза-шах Пехлеві. 5 кранів.
Срібло. Сонячна хіджра 1305/1927 р.

У цьому випадку, щоб визначити відповідний рік нашого літочислення, користуються формулою:

$$H = X + 622.$$

Проте й тут є певні труднощі з визначенням точної дати.

На монетах Османської імперії ставили дві дати – рік вступу на престол султана (за місячною хіджрою) і рік правління. У цьому випадку, щоб визначити рік випуску монети, потрібно додати обидві дати і відняти одиницю, оскільки рік вступу на престол є одночасно першим роком правління султана. Потім одержане число треба перевести з місячної хіджри на наше літочислення (рис. 10).

Рис. 10.
Туреччина. Османська імперія.
Махмуд II. 100 пара. Біллон. 26 р.
правління - 1223 р.х./1933-34 р.

Для позначення календарних дат словами на монетах звичайно користувались кількісними числівниками. Проте числа першого десятка в цих випадках іноді ставили у формі порядкових числівників. В арабській мові є прості числівники від 11 до 19 - це незмінювані поєднання назв одиниць з числівником 10, в яких компоненти перебувають у спряженому стані.

Таблиця 1

Цифрові позначення		Чоловічий рід	Жіночий рід	Переклад
міжнародні	арабські			
1	١	واحد أحد	واحدة أحدى	один, одна
2	٢	اثنان	اثنتان	два, дві
3	٣	ثلاث	ثلاثة	три
4	٤ ٤	أربع	أربعة	чотири
5	٥ ٥	خمس	خمسة	п'ять
6	٦	سِت	سِتة	шість
7	٧	سبع	سبعة	сім
8	٨	ثمان	ثمانية	вісім
9	٩	تسع	تسعة	дев'ять
10	١٠	عشر	عشرة	десять
11	١١	أحد عشر	أحدى عشرة	одинадцять
12	١٢ И. Р.-В.	اثنان عشر اثني عشر	اثنتان عشرة اثنتي عشرة	дванадцять
13	١٣	ثلاثة عشر	ثلاث عشرة	тринадцять
14	١٤	أربعة عشر	أربع عشرة	чотирнадцять
15	١٥	خمسة عشر	خمس عشرة	п'ятнадцять
16	١٦	سِتة عشر	ست عشرة	шістнадцять
17	١٧	سبعة عشر	سبع عشرة	сімнадцять
18	١٨	ثمانية عشر	ثمان عشرة	вісімнадцять
19	١٩	تسعة عشر	تسع عشرة	дев'ятнадцять

Таблиця 2

Цифрові позначення		Позначення словами	Переклад
міжнародні	арабські		
20	٢٠	عشرون	двадцять
30	٣٠	ثلاثون	тридцять
40	٤٠	أربعون	сорок
50	٥٠	خمسون	п'ятдесят
60	٦٠	ستون	шістдесят
70	٧٠	سبعون	сімдесят
80	٨٠	ثمانون	вісімдесят
90	٩٠	تسعون	дев'яносто

Таблиця 3

Цифрові позначення		Позначення словами	
міжнародні	арабські		
21	٢١	أَحَدٌ (وَاحِدٌ) وَعِشْرُونَ طَالِبًا	أَحَدِي (وَاحِدَةٌ) وَعِشْرُونَ طَالِبَةً
22	٢٢	» اِثْنَانٍ وَعِشْرُونَ	» اِثْنَانِي وَعِشْرُونَ
23	٢٣	» ثَلَاثَةٌ وَعِشْرُونَ	» ثَلَاثِي وَعِشْرُونَ
і т. д. до 99			

Для датування монет можна буде скористатись таблицями, що значно полегшить роботу і звільнить від тривалих пошуків довідкових матеріалів (табл. 1).

Кількісні числівники, що позначають круглі десятки, не змінюються. Вони утворюються від відповідних числівників першого десятка за допомогою закінчення *ون* : (табл. 2).

Назви одиниць у складі кількісних числівників від 21 до 99 з'єднуються з назвами десятків за допомогою сполучника *و* (табл. 3).

Числівники *مائة* (або *مئة*) - сто й *ألف* - тисяча, а також їх форми двоїни - *مائتان* (або *مئتان*) - двісті та *ألفان* - дві тисячі вживаються у спряженому стані з обчислюваними предметами, що йдуть слідом за ними і стоять у формі родового відмінка однини.

Приклади: *مائة كتاب* - сто книжок; *ألف كتاب* - тисяча книжок; *مائتان بيت* - двісті будинків; *ألفانسة* - дві тисячі душ і т.п.

В разі створення таких числівників, як-то: 300, 400, 500 або 3000, 4000, 5000 тощо, слова *مائة* та *ألف* (мн. *آلاف*) самі виступають у ролі обчислюваних предметів, причому слово стоїть у формі однини.

Приклади: *ثلاث مائة* (або *ثلاثمائة*) - триста; *أربعة آلاف* - чотири тисячі; *ثلاثة عشر ألفا* - тринадцять тисяч і т.п.

Складні числівники, подібні до 101, 102, 201, 202 і т. п., поєднуються з назвами обчислюваних предметів так:

مائة كتاب وكتاب - сто одна книжка;

مائة كتاب وكتابان - сто дві книжки;

ألف ليلة ويلة - тисяча одна ніч

і т.п.

В інших випадках вони поєднуються з назвами обчислюваних предметів за таким зразком:

مائة وثلاثة كتب - сто три книжки;

مائتان وخمسة وعشرون كتابا - двісті двадцять п'ять книжок;

أربع مائة وثمانية وستون كتابا - чотириста

шістдесят вісім книжок і т.п.

Порядкові числівники першого десятка утворюються від коренів відповідних кількісних числівників за моделлю *فاعل* (ж.р. *فاعلة*). Винятком є: числівник *أول* (ж.р. *أولى*) - перший, утворений від іншого корня, і числівник *سادس* (ж.р. *سادسة*) - шостий, який

Таблиця 4

Чоловічий рід		Жіночий рід	
арабською мовою	переклад	арабською мовою	переклад
أول	перший	أولى	перша
ثانٍ (الثنائي)	другий	ثانية	друга
ثالث	третій	ثالثة	третя
رابع	четвертий	رابعة	четверта
خامس	п'ятий	خامسة	п'ята
سادس	шостий	سادسة	шоста
سابع	сьомий	سابعة	сьома
ثامن	восьмий	ثامنة	восьма
تاسع	дев'ятий	تاسعة	дев'ята
عاشر	десятий	عاشرة	десята

Таблиця 5

Чоловічий рід		Жіночий рід	
арабською мовою	переклад	арабською мовою	переклад
حادٍ عشر	одинадцятий	حادية عشر	одинадцята
ثاني عشر	дванадцятий	ثانية عشر	дванадцята
ثالث عشر	тринадцятий	ثالثة عشر	тринадцята

створено не від *ست*, а від *سلس*.

Складні порядкові числівники від 11 до 99 утворюються так: спочатку йдуть назви одиниць - порядкові числівники (см. табл. 1), а потім назви десятків - відтворені кількісні числівники. При цьому

Таблиця 6

Чоловічий рід		Жіночий рід	
арабською мовою	переклад	арабською мовою	переклад
حَادٍ وَعِشْرُونَ	двадцять перший	حَادِيَةٌ وَعِشْرُونَ	двадцять перша
ثَانٍ وَعِشْرُونَ	двадцять другий	ثَانِيَةٌ وَعِشْرُونَ	двадцять друга
ثَالِثٌ وَعِشْرُونَ	двадцять третій	ثَالِثَةٌ وَعِشْرُونَ	двадцять третя

Таблиця 7

1	أ	10	ص	100	ق
2	ب	20	ك	200	ر
3	ج	30	ل	300	ش
4	د	40	م	400	ت
5	ه	50	ن	500	ث
6	و	60	س	600	خ
7	ز	70	ع	700	ذ
8	ح	80	ف	800	ض
9	ط	90	ص	900	ظ
				1000	غ

Таблиця 8

Назви місяців					
сонячного календаря			місячного календаря		
Українські	Європейські	Сирійські	№	арабські	в українському написанні
Січень	يَنَيْرُ	كَنْوُنُ الثَّانِي	1	مُحَرَّمُ	Мухарам
Лютий	فَبْرَايِرُ	شُبَّاطُ	2	صَفَرُ	Сафар
Березень	مَارِسُ	أَذَارُ	3	رَبِيعُ الْأَوَّلِ	Рабі I
Квітень	أَبْرِيْلُ	نَيْسَانُ	4	رَبِيعُ الثَّانِي	Рабі II
Травень	مَآيُو	أَيَّارُ	5	جُمَادَى الْأُولَى	Джумада I
Червень	يُونِيُو	حَزِيْرَانُ	6	جُمَادَى الْآخِرَةَ	Джумада II
Липень	يُولْيُو	تَمُوزُ	7	رَجَبُ	Раджаб
Серпень	أَغْصُطُسُ	أَبُ	8	شَعْبَانُ	Шаабан
Вересень	سِبْتَمْبَرُ	أَبْلُولُ	9	رَمَضَانُ	Рамадан
Жовтень	أَكْتُوْبَرُ	كَنْوُنُ الْأَوَّلِ	10	شَوَّالُ	Шаввал
Листопад	نُوفَمْبَرُ	تَشْرِيْنُ الثَّانِي	11	ذُو الْقَعْدَةِ	Зул-Каада
Грудень	دِسْمَبَرُ	كَنْوُنُ الْأَوَّلِ	12	ذُو الْحِجَّةِ	Зул-Хиджжа

Таблиця 9

Цифрові позначення		
міжна-родні	арабські	куфічне письмо
1	١	اِحْتِ
2	٢	اِحْتِسِرْ
3	٣	اِحْتِسِرْ
4	٤	اِحْتِسِرْ
5	٥	اِحْتِسِرْ
6	٦	اِحْتِسِرْ
7	٧	اِحْتِسِرْ
8	٨	اِحْتِسِرْ
9	٩	اِحْتِسِرْ
10	١٠	اِحْتِسِرْ
11	١١	اِحْتِسِرْ
12	١٢	اِحْتِسِرْ
20	٢٠	اِحْتِسِرْ
21	٢١	اِحْتِسِرْ
30	٣٠	اِحْتِسِرْ
40	٤٠	اِحْتِسِرْ
50	٥٠	اِحْتِسِرْ
60	٦٠	اِحْتِسِرْ
70	٧٠	اِحْتِسِرْ
80	٨٠	اِحْتِسِرْ
90	٩٠	اِحْتِسِرْ
100	١٠٠	اِحْتِسِرْ
101	١٠١	اِحْتِسِرْ
121	١٢١	اِحْتِسِرْ
200	٢٠٠	اِحْتِسِرْ
300	٣٠٠	اِحْتِسِرْ
400	٤٠٠	اِحْتِسِرْ
500	٥٠٠	اِحْتِسِرْ
600	٦٠٠	اِحْتِسِرْ

слово «перший» позначається числівником.

Порядкові числівники першого десятка такі (табл. 4)

У порядкових числівників від 11 до 19 назви одиниць перебувають у спряженому стані з назвами десятків, причому обидва компоненти не відмінюються за відмінками, а завжди стоять у формі знахідного відмінника (табл. 6).

Починаючи з 21 і далі до 99, назви одиниць поєднуються з назвами десятків за допомогою сполучника: **وَ** (табл. 6).

Порядкові числівники - назви круглих десятків (двадцятий, тридцятий і т.д.), а також числівник сотий за формою збігаються з відповідними кількісними числівниками і не змінюються за родами, тобто слово **عِشْرُونَ**, наприклад, може означати двадцять, двадцятий і двадцятя.

У реченнях порядкові числівники виступають у ролі означень: **الْبَيْتُ الْأَوَّلُ** - перший будинок;

الْقُرْفَةُ الْأُولَى - перша кімната;

تَنْزِيلُ الْعَاشِرِ - п'ятий урок і т.п.

У другому десятку артикль **ال** може приєднуватися тільки до назв

одиниць:

الْخَمْسَةَ عَشْرَةَ п'ятнадцятий урок, **الْخَمْسَةَ عَشْرَةَ** п'ятнадцята сторінка.

В усіх інших порядкових числівниках, починаючи з 21 і далі, артикль **ال** може приєднуватися як до назв одиниць, так і до назв десятків:

الْخَمْسُونَ وَالْعِشْرُونَ - 25-й урок;

الْخَمْسَةُ وَالْعِشْرُونَ - 25-та сторінка;

الْخَمْسَةُ وَالْأَيُّمُ وَالْعِشْرُونَ - 195-та сторінка.

وَالْأَيُّمُ وَالْعِشْرُونَ

У давньосимітському порядку літер в алфавіті за ними закріплено такі числові значення (табл. 7)

Для полегшення запам'ятовування числових значень літер їх згруповано в такі 8 штучних слів:

أَبْجَد، هُوز، حطبي، كَلَمَن، سَعَقَم، قَرَشَت، نَعْد، صَطَع

Цей порядок літер використовують для позначення поділу якогось тексту на пункти (статті, розділи і т.п.). Числові значення літер застосовують у хронології, астрономії, математиці і т.п.

Літери, що означають число, пишуться зв'язно, справа наліво, і над ними зверху проводять горизонтальну черту: **٣٢** - 32, **٣٦** - 36, **٣٧٥** - 375.

В арабських країнах користуються сонячним і місячним календарями. Місяці сонячного календаря мають або сирійські, або арабізовані європейські назви, а місячні - свої.

Окремо треба зазначити щодо куфічного письма, яке зустрічаємо на арабських середньовічних монетах (табл. 9).

Приклади:

1.	سنة ثمان وعشرون و مئة	123 р.х.
2.	سنة ستين و خمسين و مئتين	257 р.х.
3.	سنة لستين و ستين و مئتين	369 р.х.
4.	سنة تسعين	90 р.х.
5.	خمسة و ثمان و مئة	135 р.х.
6.	ثمان و مئة و ستين	218 р.х.

Список літератури

Баранов Х. К. Арабско-русский словарь. Издание пятое. - Москва, 1977.

Халидов Б. З. Учебник арабского языка. Издание третье. - Ташкент, 1981.

ГАЗЕТА БЕСПЛАТНЫХ ОБЪЯВЛЕНИЙ

ВСЕМИРНЫЙ КОЛЛЕКЦИОНЕР №6 (7) 1996 г.

WORLDWIDE COLLECTOR

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРЕ:

- Чашепитие с русским самоваром стр.3
- Когда таможня не дает "добро" стр.3
- Ценник на монеты стр.13
- Пробные монеты 1967 года стр.12

ВТОРОЕ ВОЗВРАЩЕНИЕ ШЕРЛОКА ХОЛМСА СТ. 8 - 9

Для всех, кто любит собирать марки, монеты, бонны, открытки, этикетки, значки и многое другое, для тех, кто коллекционер в душе и для кого любимое занятие не просто модное хобби, а стиль жизни - именно для них предназначена

Ежемесячная газета «ВСЕМИРНЫЙ КОЛЛЕКЦИОНЕР»

Шестнадцать цветных страниц, прекрасно иллюстрированных, ежемесячно рассказывают обо всех направлениях коллекционирования: филателия, нумизматика, бонистика, бирофилия, филокартия, фалеристика, пластиковые карточки, календарики и многое, многое другое. Новинки, сенсационные находки и открытия, переписка, вести с мест. Расценки на монеты и марки и другая полезная информация.

Публикация частных объявлений коллекционеров - бесплатная. Для фирм и организаций стоимость рекламной площади в газете 1 см² = 5\$. Существует гибкая система скидок.

В приложении к газете выходят каталоги, альбомы, книги в серии "Библиотечка "Всемирного коллекционера". Уже вышли из печати альбом "Награды новой России" и каталог "Жетоны метрополитенов России и стран СНГ". Тираж газеты - 30.500 экземпляров. Распространение - Россия, страны ближнего и дальнего зарубежья. Условия подписки и талон на бесплатное объявление - в каждом номере газеты.

Подписной индекс - 32729 по каталогу Роспечати. Заявки и денежные переводы за подписку через редакцию направлять по адресу: 199155, С-Петербург, а/я 666, Баршаю Юрию Семеновичу.

Газета ищет региональных представителей по России и странам СНГ для сбора материалов, бесплатных объявлений, рекламы и распространения тиража газеты. Оптовая отпускная цена 2.200 рублей (от 50 штук и выше).

Мы будем рады сотрудничать со всеми заинтересованными лицами!

Адрес редакции для писем и бесплатных объявлений:

191002, Санкт-Петербург, а/я 109.

Главному редактору - Сыромятникову Олегу Александровичу.

Справки по редакции (812) 352-96-52.

Журналом проводятся маркетинговые исследования рынка монет, банкнот и наград в Украине. В каждом номере будут публиковаться выборочные "Мини-каталоги" с реальными рыночными ценами на монеты, награды, бонусы. Просим читателей высказывать свои мнения и пожелания по этим вопросам.

Важнейшим критерием в оп-

ределении стоимости монет (наград, банкнот) является их сохранность. Как правило, даже очень редкая вещь в плохой сохранности стоит дешевле, чем более простая, но отлично сохранившаяся. Инвесторы (концеры, банки и просто состоятельные коллекционеры) приобретают коллекционный материал только высшей степени сохран-

ности. Для большинства коллекционеров это невозможно и приходится удовлетворяться менее сохранившимися, а значит, и дешевыми.

Для облегчения оценки сохранности монет мы публикуем две наиболее известные в мире шкалы сохранности.

England American	Deutschland	Характеристика степени сохранности
Proof (“неуязвимый”)	PP "Polirte Plate" (полированная пластина)	0. Применение Монетным двором особого способа изготовления, при котором, как правило, рельефная часть изображения получается матовой, а фон (поле) отполирован специально обработанными для этого штемпелями. Изделие не должно иметь никаких царапин, зарубок на гурте, следов износа или стертостей. При любом, самом минимальном, дефекте монета может быть отнесена только к сохранности XF = VZ
Unc "Uncirculated" (не бывшая в обращении)	St (Stgl) "Stempelglanz" (штемпельный блеск) Prfr "pragefrisch" (свежая чеканка)	I. Наивысшая степень сохранности обычных ходовых монет. Никакие дефекты (в том числе потертости и следы чистки) не допустимы. Поверхность монеты (медали) имеет "штемпельный блеск". (Этим требованиям, в основном, соответствуют первые 100 монет, изготовленных новой парой штемпелей.) II. Требования к сохранности те же, что и к предыдущей, однако монета (медаль) не имеет "штемпельного блеска" (матовый блеск).
XF Extremely fine (чрезвычайно прекрасная)	VZ (Vzgl) "Vorzuglich" (прекрасная)	III. Не допускаются никакие следы износа, повреждения гурта, потертости или следы чистки; допустимы только незначительные дефекты, возникшие в процессе изготовления или при транспортировке. В углублениях должны быть видны следы "штемпельного блеска".
VF "Very fine" (весьма прекрасная)	SS "sehr schon" (очень красивая)	IV. Эта характеристика относится к монетам, бывшим в обращении и имеющим следы износа; однако все детали портрета или герба должны быть различимы. Допустимы незначительные следы износа на волосах или контурах герба, не допустимы повреждения гурта.
Fine (прекрасная)	S "schon" (красивая)	V. Как правило, низшая ступень качества объекта коллекционирования, - когда налицо значительные следы износа, отдельные части рельефа стерты до неузнаваемости. Все контуры должны быть различимы, надписи - разборчивы.
VG "very good" (очень хорошая)	G "gut" (хорошая)	VI. Части поверхности так сильно стерты, что уже неразличимы, однако монета должна быть определяема. Представляет ценность для коллекционирования только при отсутствии экземпляров лучшей сохранности.
Good (хорошая)	G.E. gering erhalten (ничтожная сохр.)	VI. Из-за значительных следов износа или повреждения монета с трудом поддается определению.

Список литературы

Heinz Fengler, Gerhard Gierow, Willy Unger. "TRANSPRESS LEXIKON NUMISMATIK", Berlin, 1988.
 Frovin Sieg. "MONTER FRA NORDEN". SIEG's FORLAG, 1992.
 Chester L. Krause und Clifford Mischler. "WORLD COINS",
 "MUNZEN REVUE", international coin trend journal

Мини-каталог монет России 1881 - 1917

Александр III 1881 - 1894

Николай II 1894 - 1917

В. Корнейчук (Житомир)

В. Онищук (Киев)

Цены представлены в украинских гривнях. 1Грн.=3,17 руб. Prices in Ukraine Gr 1\$=1,93 Gr. 1 DM=1,03 Gr.

Год Year Jahr	III VF SS	II XF VZ	II / I Unc- Prfr
---------------------	-----------------	----------------	------------------------

1/4 КОПЕЙКИ

Ø 13,2 мм. Медь 0,80 г

1881 СПБ	5,-	10,-	15,-
1882 СПБ	5,-	10,-	15,-
1883 СПБ	3,-	5,-	10,-
1884 СПБ	5,-	10,-	15,-
1885 СПБ	3,-	5,-	10,-
1886 СПБ	3,-	5,-	10,-
1887 СПБ	3,-	5,-	10,-
1888 СПБ	3,-	5,-	10,-
1889 СПБ	20,-	30,-	50,-
1890 СПБ	3,-	5,-	10,-
1891 СПБ	3,-	5,-	10,-
1892 СПБ	3,-	5,-	10,-
1893 СПБ	3,-	5,-	10,-

1894 СПБ	20,-	30,-	50,-
1895 СПБ	5,-	10,-	15,-
1896 СПБ	2,-	4,-	7,-
1897 СПБ	2,-	4,-	7,-
1898 СПБ	2,-	4,-	7,-
1899 СПБ	2,-	4,-	7,-
1900 СПБ	2,-	4,-	7,-
1909 СПБ	5,-	10,-	15,-
1910 СПБ	5,-	10,-	15,-
1915	10,-	20,-	35,-
1916	30,-	50,-	80,-

1/2 КОПЕЙКИ

Ø 16,2 мм. Медь 1,60 г

1881 СПБ	20,-	30,-	50,-
1882 СПБ	2,-	5,-	8,-
1883 СПБ	2,-	5,-	8,-
1884 СПБ	2,-	5,-	8,-
1885 СПБ	2,-	5,-	8,-
1886 СПБ	2,-	5,-	8,-
1887 СПБ	2,-	5,-	8,-
1888 СПБ	2,-	5,-	8,-

Год Year Jahr	III VF SS	II XF VZ	II / I Unc- Prfr
---------------------	-----------------	----------------	------------------------

1889 СПБ	1,-	3,-	5,-
1890 СПБ	1,-	3,-	5,-
1892 СПБ	1,-	3,-	5,-
1893 СПБ	1,-	3,-	5,-
1894 СПБ	1,-	3,-	5,-

1894 СПБ	20,-	30,-	50,-
1895 СПБ	2,-	3,-	8,-
1896 СПБ	2,-	3,-	8,-
1897 СПБ	0,5	1,-	2,-
1898 СПБ	0,5	1,-	2,-
1899 СПБ	0,5	1,-	2,-
1900 СПБ	0,5	1,-	2,-
1908 СПБ	0,5	1,-	2,-
1909 СПБ	0,5	1,-	2,-
1910 СПБ	0,5	1,-	2,-
1911 СПБ	0,5	1,-	2,-
1912 СПБ	0,5	1,-	2,-
1913 СПБ	0,5	1,-	2,-
1914 СПБ	0,5	1,-	2,-
1915	0,5	1,-	2,-
1916	1,-	2,-	5,-

КОПЕЙКА

Ø 21,4 мм. Медь 3,20 г

1882 СПБ	0,5	2,-	4,-
1883 СПБ	0,5	2,-	4,-
1884 СПБ	0,5	2,-	4,-
1885 СПБ	0,5	2,-	4,-
1886 СПБ	0,5	2,-	4,-
1887 СПБ	0,5	1,-	2,-
1888 СПБ	0,5	1,-	2,-
1889 СПБ	0,5	1,-	2,-
1890 СПБ	0,5	1,-	2,-
1891 СПБ	0,5	1,-	2,-
1892 СПБ	0,5	1,-	2,-
1893 СПБ	0,5	1,-	2,-
1894 СПБ	0,5	1,-	2,-
1895 СПБ	0,2	0,5	1,-
1896 СПБ	0,2	0,5	1,-
1897 СПБ	0,2	0,5	1,-

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

1898 СПБ	0,2	0,5	1,-
1899 СПБ	0,2	0,5	1,-
1900 СПБ	0,2	0,5	1,-
1901 СПБ	0,2	0,5	1,-
1902 СПБ	0,2	0,5	1,-
1903 СПБ	0,2	0,5	1,-
1904 СПБ	0,2	0,5	1,-
1905 СПБ	0,2	0,5	1,-
1906 СПБ	0,2	0,5	1,-
1907 СПБ	0,2	0,5	1,-
1908 СПБ	0,2	0,5	1,-
1909 СПБ	0,2	0,5	1,-
1910 СПБ	0,2	0,5	1,-
1911 СПБ	0,2	0,5	1,-
1912 СПБ	0,2	0,5	1,-
1913 СПБ	0,2	0,5	1,-
1914 СПБ	0,2	0,5	1,-
1915	0,2	0,5	1,-
1916	0,2	0,5	1,-
1917			

2 КОПЕЙКИ

Ø 24 мм. Медь 6,40 г

1882 СПБ	1,-	2,5	5,-
1883 СПБ	1,-	2,5	5,-
1884 СПБ	1,-	2,5	5,-
1885 СПБ	1,-	2,5	5,-
1886 СПБ	1,-	2,5	5,-
1887 СПБ	1,-	2,5	5,-
1888 СПБ	1,-	2,5	5,-
1889 СПБ	1,-	2,5	5,-
1890 СПБ	1,-	2,5	5,-
1891 СПБ	1,-	2,5	5,-
1892 СПБ	10,-	15,-	30,-
1893 СПБ	1,-	2,-	3,-
1894 СПБ	1,-	2,-	3,-
1895 СПБ	1,-	2,-	3,-
1896 СПБ	1,-	2,-	3,-
1897 СПБ	1,-	2,-	3,-
1898 СПБ	1,-	2,-	3,-
1899 СПБ	1,-	2,-	3,-
1900 СПБ	1,-	2,-	3,-
1901 СПБ	1,-	2,-	3,-
1902 СПБ	1,-	2,-	3,-
1903 СПБ	1,-	2,-	3,-
1904 СПБ	1,-	2,-	3,-
1905 СПБ	1,-	2,-	3,-
1906 СПБ	1,-	2,-	3,-
1907 СПБ	1,-	2,-	3,-
1908 СПБ	1,-	2,-	3,-
1909 СПБ	1,-	2,-	3,-
1910 СПБ	1,-	2,-	3,-
1911 СПБ	1,-	2,-	3,-
1912 СПБ	0,5	1,-	1,5
1913 СПБ	0,5	1,-	1,5
1914 СПБ	0,5	1,-	1,5
1915	0,5	1,-	1,5

РЕДКАЯ

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

1916	0,5	1,-	1,5
------	-----	-----	-----

3 КОПЕЙКИ

Ø 28 мм. Медь 9,60 г

1882 СПБ	3,-	6,-	12,-
1883 СПБ	3,-	6,-	12,-
1884 СПБ	3,-	6,-	12,-
1891 СПБ	3,-	6,-	12,-
1892 СПБ	6,-	12,-	20,-
1893 СПБ	3,-	5,-	10,-
1894 СПБ	3,-	5,-	10,-
1895 СПБ	3,-	5,-	10,-
1896 СПБ	3,-	5,-	10,-
1897 СПБ	3,-	5,-	10,-
1898 СПБ	3,-	5,-	10,-
1899 СПБ	3,-	5,-	10,-
1900 СПБ	3,-	5,-	10,-
1901 СПБ	3,-	5,-	10,-
1902 СПБ	3,-	5,-	10,-
1903 СПБ	3,-	5,-	10,-
1904 СПБ	3,-	5,-	10,-
1905 СПБ	3,-	5,-	10,-
1906 СПБ	3,-	5,-	10,-
1907 СПБ	3,-	5,-	10,-
1908 СПБ	3,-	5,-	10,-
1909 СПБ	3,-	5,-	10,-
1910 СПБ	3,-	5,-	10,-
1911 СПБ	3,-	5,-	10,-
1912 СПБ	3,-	5,-	10,-
1913 СПБ	3,-	5,-	10,-
1914 СПБ	1,-	3,-	5,-
1915	1,-	3,-	5,-
1916	1,-	3,-	5,-

5 КОПЕЕК

Ø 32,5 мм. Медь 16,30 г

1911 СПБ	3,-	5,-	10,-
1912 СПБ	3,-	5,-	10,-
1916	20,-	30,-	50,-
1917			

РЕДКАЯ

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

5 КОПЕЕК

Ø 15 мм. Серебро-500 0,9 г

1882 СПб - НФ	3,-	6,-	10,-
1883 СПб - ДС	3,-	6,-	10,-
1883 СПб - АГ	3,-	6,-	10,-
1884 СПб - АГ	3,-	6,-	10,-
1885 СПб - АГ	3,-	6,-	10,-
1886 СПб - АГ	3,-	6,-	10,-
1887 СПб - АГ	3,-	6,-	10,-
1888 СПб - АГ	3,-	6,-	10,-
1889 СПб - АГ	3,-	6,-	10,-
1890 СПб - АГ	2,-	5,-	8,-
1891 СПб - АГ	2,-	5,-	8,-
1892 СПб - АГ	2,-	5,-	8,-
1893 СПб - АГ	2,-	5,-	8,-
1897 СПб - АГ	2,-	5,-	8,-
1898 СПб - АГ	2,-	5,-	8,-
1899 СПб - АГ	2,-	6,-	10,-
1899 СПб - ЗБ	2,-	5,-	8,-
1900 СПб - ФЗ	2,-	5,-	8,-
1901 СПб - ФЗ	2,-	6,-	10,-
1901 СПб - АР	2,-	5,-	8,-
1902 СПб - АР	2,-	5,-	8,-
1903 СПб - АР	2,-	5,-	8,-
1904 СПб - АР	100,-	200,-	500,-
1905 СПб - АР	2,-	3,-	5,-
1906 СПб - ЭБ	2,-	3,-	5,-
1908 СПб - ЭБ	2,-	3,-	5,-
1909 СПб - ЭБ	2,-	3,-	5,-
1910 СПб - ЭБ	2,-	3,-	5,-
1911 СПб - ЭБ	2,-	3,-	5,-
1912 СПб - ЭБ	2,-	3,-	5,-
1913 СПб - ЭБ	20,-	30,-	50,-
1913 СПб - ВС	2,-	3,-	5,-
1914 СПб - ВС	2,-	3,-	5,-
1915 - ВС	2,-	3,-	5,-

10 КОПЕЕК

Ø 17,27 мм. Серебро-500 1,8 г

1882 СПб - НФ	1,-	2,-	5,-
1883 СПб - ДС	1,-	2,-	5,-
1883 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1884 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1885 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1886 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1887 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1888 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1889 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1890 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1891 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1893 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-

1894 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1895 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1896 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1897 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1898 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1899 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1899 СПб - ЗБ	1,-	2,-	5,-
1900 СПб - ФЗ	0,5	1,5	3,-
1901 СПб - ФЗ	0,5	1,5	3,-
1901 СПб - АР	0,5	1,5	3,-
1902 СПб - АР	0,5	1,5	3,-
1903 СПб - АР	0,5	1,5	3,-
1904 СПб - АР	0,5	1,5	3,-
1905 СПб - АР	0,5	1,5	3,-
1906 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1907 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1908 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1909 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1910 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1911 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1912 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1913 СПб - ЭБ	20,-	30,-	50,-
1913 СПб - ВС	0,5	1,-	1,5
1914 СПб - ВС	0,5	1,-	1,5
1915 - ВС	0,5	1,-	1,5
1916 - ВС	0,5	1,-	1,5
1916	5,-	10,-	15,-
1917 - ВС	15,-	20,-	30,-

15 КОПЕЕК

Ø 19,56 мм. Серебро-500 2,7 г

1882 СПб - НФ	1,-	2,-	5,-
1882 СПб - ДС	20,-	30,-	50,-
1883 СПб - ДС	1,-	2,-	5,-
1883 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1884 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1885 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1886 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1887 СПб - АГ	1,-	2,-	5,-
1888 СПб - АГ	10,-	20,-	35,-
1889 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1890 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1891 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1893 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1896 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1897 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1898 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1899 СПб - АГ	1,-	1,5	3,-
1899 СПб - ЗБ	1,-	1,5	3,-
1900 СПб - ФЗ	0,5	1,-	2,-
1901 СПб - ФЗ	0,5	1,-	2,-
1901 СПб - АР	0,5	1,-	2,-
1902 СПб - АР	0,5	1,-	2,-
1903 СПб - АР	0,5	1,-	2,-
1904 СПб - АР	0,5	1,-	2,-
1905 СПб - АР	0,5	1,-	2,-
1906 СПб - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1907 СПб - ЭБ	0,3	0,5	1,-
1908 СПб - ЭБ	0,3	0,5	1,-

Год Year Jahr	III VF SS	II XF VZ	II / I Unc- Prfr
1909 СПБ - ЭБ	0,3	0,5	1,-
1911 СПБ - ЭБ	0,3	0,5	1,-
1912 СПБ - ЭБ	0,3	0,5	1,-
1912 СПБ - ВС	20,-	30,-	50,-
1913 СПБ - ЭБ	10,-	20,-	30,-
1913 СПБ - ВС	0,3	0,5	1,-
1914 СПБ - ВС	0,3	0,5	1,-
1915 - ВС	0,3	0,5	1,-
1916 - ВС	0,3	0,5	1,-
1916	5,-	10,-	15,-
1917 - ВС	15,-	20,-	30,-

20 КОПЕК

Ø 21,8 мм. Серебро-500, 3,6 г.

1882 СПБ - НФ	1,5	4,-	8,-
1883 СПБ - ДС	1,5	4,-	8,-
1883 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1884 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1885 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1886 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1887 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1888 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1889 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1890 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1891 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1893 СПБ - АГ	1,5	4,-	8,-
1901 СПБ - ФЗ	5,-	7,5	15,-
1901 СПБ - АР	20,-	30,-	50,-
1902 СПБ - АР	0,5	2,-	3,-
1903 СПБ - АР	0,5	2,-	3,-
1904 СПБ - АР	0,5	2,-	3,-
1905 СПБ - АР	0,5	2,-	3,-
1906 СПБ - ЭБ	0,5	2,-	3,-
1907 СПБ - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1908 СПБ - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1909 СПБ - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1910 СПБ - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1911 СПБ - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1912 СПБ - ЭБ	0,5	1,-	2,-
1912 СПБ - ВС	20,-	30,-	50,-
1913 СПБ - ЭБ	20,-	30,-	50,-
1913 СПБ - ВС	0,5	1,-	2,-
1914 СПБ - ВС	0,5	1,-	2,-
1915 - ВС	0,5	1,-	2,-
1916 - ВС	0,5	1,-	2,-
1917 - ВС	30,-	40,-	60,-

25 КОПЕК

Ø 24,2 мм. Серебро-868, 5,2 г.

Год Year Jahr	III VF SS	II XF VZ	II / I Unc- Prfr
1882 СПБ - НФ	50,-	100,-	200,-
1883 СПБ - ДС	50,-	100,-	200,-
1883 СПБ - АГ	80,-	150,-	300,-
1884 СПБ - АГ	50,-	100,-	200,-
1885 СПБ - АГ	50,-	100,-	200,-

Ø 22,6 мм. Серебро-900, 5,0 г.

1886 АГ - на гурте	40,-	80,-	150,-
1887 АГ - на гурте	40,-	80,-	150,-
1888 АГ - на гурте	40,-	80,-	150,-
1889 АГ - на гурте	40,-	80,-	150,-
1890 АГ - на гурте	40,-	80,-	150,-
1891 АГ - на гурте	40,-	80,-	150,-
1892 АГ - на гурте	40,-	80,-	150,-
1893 АГ - на гурте	35,-	60,-	120,-
1894 АГ - на гурте	30,-	50,-	120,-

Ø 23,0 мм. Серебро-900, 5,0 г.

1895	10,-	20,-	40,-
1896	8,-	15,-	25,-
1900	20,-	30,-	60,-
1901	100,-	200,-	400,-

ПОЛТИНА

Ø 28,5 мм. Серебро-868, 10,36 г.

1882 СПБ - НФ	150,-	300,-	400,-
1883 СПБ - ДС	100,-	200,-	300,-
1883 СПБ - АГ	150,-	300,-	400,-
1884 СПБ - АГ	100,-	200,-	300,-
1885 СПБ - АГ	100,-	200,-	300,-

Примечания:

1. СПБ - Санкт - Петербургский монетный двор.
2. Без обозначения монетного двора (10 и 15 копеек 1916 г.) - Осаковский монетный двор.

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

50 КОПЕЕК

Ø 26,67 мм. Серебро-900, 10,0 г.

1886 АГ - на гурте	50,-	80,-	200,-
1887 АГ - на гурте	50,-	60,-	160,-
1888 АГ - на гурте	50,-	80,-	200,-
1889 АГ - на гурте	50,-	80,-	200,-
1890 АГ - на гурте	50,-	80,-	200,-
1891 АГ - на гурте	30,-	70,-	160,-
1892 АГ - на гурте	50,-	80,-	200,-
1893 АГ - на гурте	30,-	70,-	160,-

1894 АГ - на гурте	25,-	60,-	140,-
1895 АГ - на гурте	20,-	30,-	60,-
1896 АГ - на гурте	8,-	20,-	40,-
1896 * - на гурте	10,-	25,-	50,-
1897 * - на гурте	8,-	20,-	40,-
1897 гладкий гурт			РЕДКАЯ
1898 АГ - на гурте			РЕДКАЯ
1899 АГ - на гурте	8,-	20,-	40,-
1899 ЗБ - на гурте	8,-	20,-	40,-
1899 ФЗ - на гурте	8,-	20,-	40,-
1899 * - на гурте	8,-	20,-	40,-
1899 гладкий гурт			РЕДКАЯ
1900 ФЗ - на гурте	8,-	20,-	40,-
1901 ФЗ - на гурте	10,-	25,-	50,-
1901 АР - на гурте	20,-	40,-	60,-
1902 АР - на гурте	20,-	40,-	60,-
1903 АР - на гурте	30,-	50,-	70,-
1904 АР - на гурте			РЕДКАЯ
1906 ЭБ - на гурте	50,-	100,-	200,-
1907 ЭБ - на гурте	10,-	30,-	80,-
1908 ЭБ - на гурте	20,-	35,-	80,-
1909 ЭБ - на гурте	20,-	35,-	80,-
1910 ЭБ - на гурте	10,-	30,-	80,-
1911 ЭБ - на гурте	10,-	30,-	60,-
1912 ЭБ - на гурте	7,-	15,-	30,-
1913 ЭБ - на гурте	15,-	20,-	40,-
1913 ВС - на гурте	7,-	15,-	30,-
1914 ВС - на гурте	20,-	30,-	60,-

* - Парижский монетный двор.

** - Брюссельский монетный двор.

// - Пробный знак брюссельского монетного двора.

РУБЛЬ

Ø 35,5 мм. Серебро-868, 20,73 г.

1882 СПБ - НФ	60,-	100,-	250,-
1883 СПБ - ДС	100,-	150,-	300,-
1883 СПБ - АГ	150,-	220,-	400,-
1884 СПБ - АГ	150,-	220,-	400,-
1885 СПБ - АГ	60,-	100,-	250,-

Ø 35,5 мм. Серебро-868, 20,73 г.

«Коронация Александра III» 1883	60,-	120,-	220,-
------------------------------------	------	-------	-------

Ø 33,50 мм. Серебро-900, 20,0 г.

Портрет «большой»			
1886 АГ - на гурте	70,-	150,-	350,-
1887 АГ - на гурте	70,-	150,-	350,-

Портрет «маленький»

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

1886

1886 АГ - на гурте
1887 АГ - на гурте
1888 АГ - на гурте
1889 АГ - на гурте
1890 АГ - на гурте
1891 АГ - на гурте
1892 АГ - на гурте
1893 АГ - на гурте
1894 АГ - на гурте

60,- 150,- 350,-
60,- 150,- 350,-
60,- 150,- 350,-
200,- 300,- 500,-
50,- 120,- 300,-
40,- 100,- 250,-
40,- 100,- 250,-
40,- 100,- 250,-
40,- 100,- 250,-

РЕДКАЯ

Ø 33,50 мм. Серебро-900, 20,0 г.

1895 АГ - на гурте
1896 АГ - на гурте
1896 * - на гурте
1896 гладкий гурт
1897 АГ - на гурте
1897 ** - на гурте
1897 // - на гурте
1897 гладкий гурт
1898 АГ - на гурте
1898 * - на гурте
1898 ** - на гурте
1898 гладкий гурт
1899 ЭБ - на гурте
1899 ФЗ - на гурте
1899 ** - на гурте
1899 гладкий гурт
1900 ФЗ - на гурте
1901 ФЗ - на гурте
1901 АР - на гурте
1902 АР - на гурте
1903 АР - на гурте
1904 АР - на гурте
1905 АР - на гурте
1906 ЭБ - на гурте
1907 ЭБ - на гурте
1908 ЭБ - на гурте
1909 ЭБ - на гурте
1910 ЭБ - на гурте
1911 ЭБ - на гурте
1912 ЭБ - на гурте
1913 ЭБ - на гурте
1913 ВС - на гурте
1914 ВС - на гурте
1915 ВС - на гурте

20,- 40,- 60,-
10,- 20,- 40,-
10,- 15,- 40,-
15,- 25,- 40,-
10,- 15,- 40,-
15,- 25,- 40,-
10,- 15,- 40,-
10,- 15,- 40,-
15,- 25,- 40,-
15,- 25,- 40,-
10,- 15,- 40,-
10,- 20,- 40,-
20,- 30,- 50,-
20,- 30,- 50,-
30,- 50,- 100,-
150,- 200,- 300,-
200,- 300,- 400,-
150,- 200,- 300,-
100,- 150,- 200,-
20,- 30,- 50,-
70,- 100,- 150,-
100,- 150,- 200,-
100,- 150,- 200,-
50,- 80,- 100,-
20,- 30,- 50,-
200,- 300,- 400,-
200,- 300,- 400,-
100,- 150,- 200,-
150,- 200,- 250,-

РЕДКАЯ

РЕДКАЯ

РЕДКАЯ

РЕДКАЯ

РЕДКАЯ

«Коронация Николая II»
1896- АГ

80,- 150,- 250,-

«ДВОР» (Мемориал Александра III)
1898- АГ

200,- 400,- 600,-

«СЛАВНЫЙ ГОД»
1812- ЭБ

200,- 300,- 500,-

«ТРОН» (Мемориал Александра III)
1812- ЭБ

500,- 1000,- 1500,-

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

«300 лет ДОМА РОМАНОВЫХ»
1813- BC

20,- 35,- 60,-

«ГАНГУТ»
1914- BC

1000,- 2000,- 3000,-

3 РУБЛЯ

Ø 19,3 мм. Золото-917, 3,926 г

1882 СПБ - HF	350,-	450,-	550,-
1883 СПБ - ДС	300,-	400,-	450,-
1883 СПБ - АГ	350,-	450,-	550,-
1884 СПБ - АГ	300,-	400,-	450,-
1885 СПБ - АГ	300,-	400,-	450,-

5 РУБЛЕЙ

Ø 22,5 мм. Золото-917, 6,554 г

1882 СПБ - HF	250,-	300,-	350,-
1883 СПБ - ДС	250,-	300,-	350,-
1883 СПБ - АГ	250,-	300,-	350,-
1884 СПБ - АГ	250,-	300,-	350,-
1885 СПБ - АГ	250,-	300,-	350,-

Ø 21,45 мм. Золото-900, 6,4516 г.

1886 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1887 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1888 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1889 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1890 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1891 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1892 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1893 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-
1894 АГ - на гурте	200,-	250,-	300,-

Ø 21,45 мм. Золото-900 6,4516 г.

1895 АГ - на гурте
1896 АГ - на гурте

РЕДКАЯ
РЕДКАЯ

Ø 18,3 мм. Золото-900 4,3 г.

1897 АГ - на гурте	90,-	95,-	100,-
1897 гладкий гурт	120,-	150,-	250,-
1898 АГ - на гурте	90,-	95,-	100,-
1898 гладкий гурт	120,-	150,-	250,-
1899 ЗБ - на гурте	90,-	95,-	100,-
1899 ФЗ - на гурте	90,-	95,-	100,-
1899 гладкий гурт	120,-	150,-	250,-
1900 ФЗ - на гурте	90,-	95,-	100,-
1901 ФЗ - на гурте	90,-	95,-	100,-
1901 АР - на гурте	100,-	110,-	120,-
1902 АР - на гурте	95,-	100,-	110,-
1903 АР - на гурте	95,-	100,-	110,-
1904 АР - на гурте	95,-	100,-	110,-
1906 ЭБ - на гурте			РЕДКАЯ
1907 ЭБ - на гурте			РЕДКАЯ
1909 ЭБ - на гурте	120,-	150,-	180,-
1910 ЭБ - на гурте	150,-	200,-	250,-
1911 ЭБ - на гурте	150,-	200,-	250,-

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

Год
Year
Jahr

III
VF
SS

II
XF
VZ

II / I
Unc-
Prfr

7 РУБЛЕЙ 50 КОПЕК

Ø 21,45 мм. Золото-900, 6,45 г.
1897 АГ - на гурте

180,- 200,- 250,-

10 РУБЛЕЙ

Ø 24,35 мм. Золото-900, 12,90 г.

1886 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1887 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1888 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1889 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1890 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1891 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1892 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1893 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-
1894 АГ - на гурте 500,- 800,- 1000,-

Ø 24,35 мм. Золото-900, 12,90 г.
1895 АГ - на гурте
1896 АГ - на гурте
1897 АГ - на гурте

РЕДКАЯ
РЕДКАЯ
РЕДКАЯ

Ø 22,5 мм. Золото-900, 8,6 г.
1898 АГ - на гурте
1899 АГ - на гурте
1899 ЭБ - на гурте
1899 ФЗ - на гурте

190,- 195,- 200,-
190,- 195,- 200,-
190,- 195,- 200,-
190,- 195,- 200,-

1900 ФЗ - на гурте
1901 ФЗ - на гурте
1901 АР - на гурте
1902 АР - на гурте
1903 АР - на гурте
1904 АР - на гурте
1906 ЭБ - на гурте
1909 ЭБ - на гурте
1910 ЭБ - на гурте
1911 ЭБ - на гурте

190,- 195,- 200,-
190,- 195,- 200,-
190,- 200,- 210,-
190,- 195,- 200,-
190,- 195,- 200,-
190,- 195,- 200,-
190,- 195,- 200,-
РЕДКАЯ
220,- 230,- 250,-
250,- 280,- 300,-
200,- 210,- 220,-

15 РУБЛЕЙ

Ø 24,35 мм. Золото-900, 12,90 г.
1897 АГ - на гурте

300,- 320,- 350,-

25 РУБЛЕЙ

Ø 34,0 мм. Золото-900, 32,25 г.
1896
1908

РЕДКАЯ
РЕДКАЯ

Ø 34,0 мм. Золото-900, 32,25 г.
1902

РЕДКАЯ

Продолжение следует.

Медаль Первой русской олимпиады

Story about a carrying out of the First Russian Olympiad in 1913.
Information about the honorary badges and memorable silver medal
for the competitors and prize winners.

Es handelt sich um die Durchführung der Ersten russischen Olympiade 1913 und die Anfertigung der Ehrenzeichen sowie einer silbernen Gedenkplakette für die Teilnehmer und Preisträger.

После «Спортивной Цусимы», т. е. крупного поражения российских спортсменов на V Олимпийских играх в Стокгольме в 1912 г. царские министры решили, что для развития спорта необходимо устройство серьезных соревнований, где можно было бы проверить готовность к тяжелой борьбе будущих олимпийцев.

Поэтому в следующем году в Киеве была организована Первая российская олимпиада. Ее торжественное открытие состоялось в 12 часов 20 августа 1913 г. на «Спортивном поле» - так тогда назывался стадион в Киеве. Стадион представлял собой уменьшенную копию Королевского стадиона в Стокгольме (трибуны были рассчитаны всего на пять тысяч человек). Впрочем, сходство было подчеркнуто еще и тем, что во главе парада шествовал поручик Раевский с государственным знаменем России, тем самым полотнищем, которое он нес и в Стокгольме.

Для участия в олимпиаде приехали 639 человек. Основные соревнования проходили с 20 по 25 августа, а до 30 августа проходили не-

официальные соревнования, в числе которых был и футбол.

Но главными были, конечно, легкоатлетические соревнования. А лавровым венком по греческому обычаю был награжден победитель в марафоне (36 верст 56 сажений) Максимов - представитель петербургского клуба «Национального общества любителей спорта».

Главный приз по легкой атлетике получил Петербургский кружок любителей спорта. Впрочем, представители столицы одержали победы и по тяжелой атлетике - клуб «Санитас», и по плаванию - Шуваловская школа плавания, и по гимнастике, и по фехтованию - Главная офицерская гимнастико-фехтовальная школа.

В футбольных соревнованиях приняли участие лишь четыре киевские команды. Финальная игра закончилась со счетом 1 : 1, но поскольку один из соперников отказался играть в дополнительное время, то победителем по футболу признали команду «Политехник».

19 октября 1913 г. был утвержден специальный знак, право ношения которого имели участники и

Марат Глейзер (Санкт - Петербург)

устроители олимпиады, т. е. почетные и действительные члены Киевского олимпийского комитета, члены комитета судей, организаторы различных отделов и другие лица, которые содействовали проведению олимпиады.

Знак овальный, вытянутый по вертикали. В нижней части знака - герб города Киева, выше которого шапка Мономаха. Справа от знака - дубовая ветвь, слева - лавровая ветвь. На ленте красного цвета надпись: «ПЕРВАЯ РУССКАЯ ОЛИМПИАДА 1913».

Кроме того, для участников и устроителей олимпиады была изготовлена памятная серебряная медаль. На одной стороне медали сверху полукругом размещена надпись: «ПЕРВАЯ РУССКАЯ ОЛИМПИАДА», под которой герб Киева, ниже и слева две ветви: дубовая и лавровая, в самом низу справа - фамилия медальера «I. МАРШАК. КИЕВ». Диаметр медали - 53 мм, толщина - 4 мм.

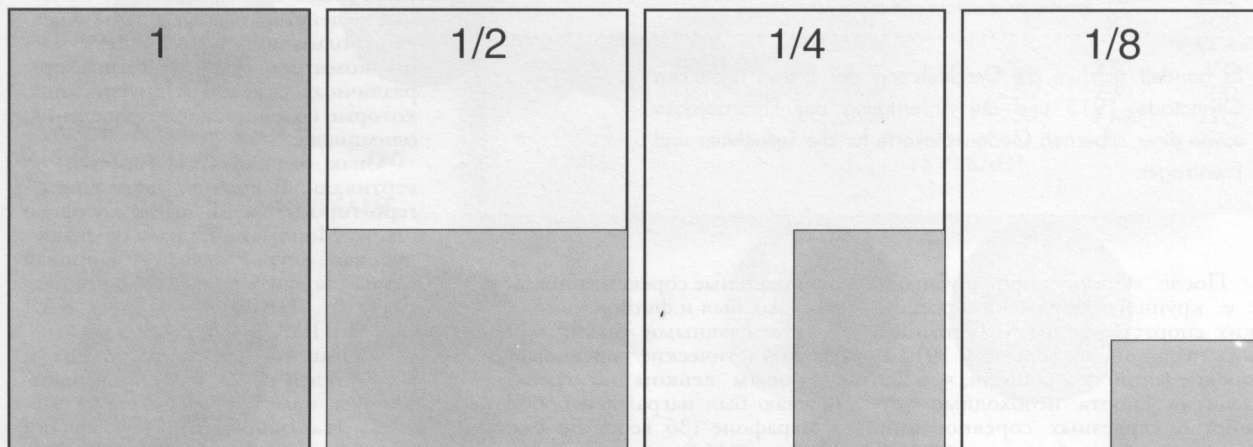
Медаль изготовили на фабрике ювелира Иосифа Маршака, существовавшей с 1878 г. Она принимала заказы на всевозможные художественные работы и выпускала бриллиантовые, золотые и серебряные изделия. За эти изделия фабрика получила награды на международных выставках в Чикаго - 1893, Антверпене - 1894, Париже - 1900, Петербурге - 1902 и 1905 гг.

Изготовили олимпийских медалей всего несколько сотен штук, и поэтому такая медаль сегодня принадлежит к числу очень редких.

Нумізматика Фалеристика

International coin trend magazine

Вартість розміщення чорно-білої реклами.
Стоимость размещения черно-белой рекламы.
Cost of accomodation of black-and- white advertisting.

220 x 290	220 x 145	110 x 145	110 x 72
700	350	180	100

Вартість розміщення кольорової реклами.
Стоимость размещения цветной рекламы.
Cost of accomodation of colour advertisting.

220 x 290	220 x 145	110 x 145	110 x 72
1250	-	-	-

Вартість реклами вказано в українських гривнях, включаючи всі передбачені законодавством податки.
Стоимость рекламы указана в украинских гривнях, включая все предусмотренные законодательством налоги.

Cost of advertisting is specified in national currency of Ukraine.

**З питань розміщення реклами звертатись:
По вопросам размещения рекламы обращайтесь:
On accomodation of advertising addres:**

тел. (044) 221-9290,
220-5418
факс (044) 555-4628

phone +380 (44) 221-9290,
220-5418
fax +380 (44) 555-4628

В № 4'97 в статье К. Хромова «Новый город» была допущена ошибка.

Последний абзац на стр.19 следует читать так:

Данная монета позволяет предположить, что монетный двор «Нового города» продолжал функционировать и после ухода орды Абдаллаха, а основной продукцией его, до выпуска серебряных монет от имени Токтамыша, были довольно многочисленные и разнообразные подражания медным монетам.

В следующем номере журнала:

А. Грибков (Москва).

**К вопросу о классификации
медных монет эпохи Петра I
по разновидностям
штемпельного характера.
Копейка 1704 года
Приказа Большой Казны.**

гелос

Основан в 1988 году

Аукционный дом «Гелос» проводит нумизматические аукционы:

в 1998 году 19 февраля

18 апреля

26 сентября

19 декабря.

Осуществляется регулярная покупка и продажа монет России и СССР, а также орденов и медалей Российской империи.

Тел.: (095) 945-52-48

Факс: (095) 946-09-32

Адрес: 125284. Москва, 1-й Боткинский пр-д, д. 2/6

Бажаючим опублікувати своє оголошення про купівлю - продаж - обмін колекційного матеріалу необхідно надіслати на адресу редакції текст (не більш як 200 знаків) на «ТАЛОНІ ОГОЛОШЕНЬ». За цієї умови - публікується безкоштовно.

На Ваше бажання замість імені в об'язві може бути вказано код. Про надіслану кореспонденцію Ви зможете довідатись по телефону редакції:

(044) 220 5418.

Желающим опубликовать своё объявление о купле - продаже - обмене коллекционного материала необходимо прислать в адрес редакции текст (до 200 знаков) на «ТАЛОНЕ ОБЪЯВЛЕНИИ», который дает право на бесплатную публикацию.

По Вашему желанию вместо имени в объявлении может быть указан код. О пришедшей корреспонденции Вы сможете узнать по телефону редакции:

(044).220 5418.

Anybody, who wants to publish an advertisement about purchase-sale-change of collection items, has to send a text on «ADVERTISEMENT COUPON» (up to 200 signs) in address of editorial board. The coupon gives a right of free publication.

If You want, the code will be indicated in Your advertisement in place of Yours name. You can obtain an information about the delivered correspondence through the telephone of editorial board:

(+0038 044) 220 5418

**КУПЛЮ
BUY
ANKAUF**

Немецкие монеты с 1871 по 1945 гт. Возможен обмен. КОД 3801.

Библиотеку или отдельно книги и материалы по нумизматике, медалистике; немецкие документы периода оккупации Украины; удостоверения КГБ и МВД к медалям; военные значки. G. Roytman, P. O. Box 245538, Brooklyn, NY 11224, USA.

Ищу старые книги по нумизматике (до 1950 г.). КОД 3802.

Русские монеты и литературу по монетам. Пожалуйста, вышлите свои предложения, а также напишите, что Вас интересует в русской нумизматике. Dmitriy Melamud, P.O. Box 245261, Brooklyn, NY 11224, USA.

Немецкий коллекционер купит немецкие и европейские монеты до 1800 г., в первую очередь: талер, 1/2 талера, 1/4 талера и исторические медали в хорошей

сохранности за хорошую цену. КОД 4901

Интересуют рублевика XVIII в. по штампедам. Русские наградные медали XVIII в. (044) 224-6336

Куплю старинные (до 1950 г.) этикетки от спичек, конфет, сигарет и т. п. 191002, Санкт-Петербург, а/я 109.

Любые монеты Петра I. В особенности интересуют: медные копейки «БК», рубли и полтины. КОД 3803.

Ищу любые материалы (марки, открытки, значки, награды, форму и т. п.) по теме III Рейх (1933-1945). 191002, Санкт-Петербург, а/я 109.

Этикетки (упаковка) от жевательной резинки любых форм (в первую очередь от пластинок классической формы) куплю или поменяю на все, что Вас интересует. Ищу коллег по увлечению. Предлагаю проездные транспортные жетоны г. Самары. 443068, Самара, а/я 996 «А» Валерий Носаль.

Ищу лотерейные билеты: старые выпуски, спринт, ло-

терейные билеты республик СССР, мгновенные лотереи и т. п. Облигации, билеты различных займов и другие ценные бумаги. 191002, Санкт-Петербург, а/я 109.

Боны, чеки, квитанции, ордера, талоны и т. п. городов Большого Донбасса. Oleg Kushelev, 2348 80TH #3R, Brooklin, N. Y. 11214 USA.

Ищу старые газеты и журналы. Самые первые номера периодических изданий, праздничные, юбилейные, траурные и экстренные выпуски газет. Листовки и самиздат (прессу). Любые материалы по истории журналистики для частного музея прессы. 191002, Санкт-Петербург, а/я 109.

Настольные медали (кроме современных) с сюжетами: дирижабли, воздушные шары, самолеты, автомобили. 253225, Киев, а/я 41

Знаки и медали, связанные с железнодорожной тематикой - «паровозы». КОД 3805.

Старые открытки. Имею большой обменный

фонд, тел. (044) 220 5418.

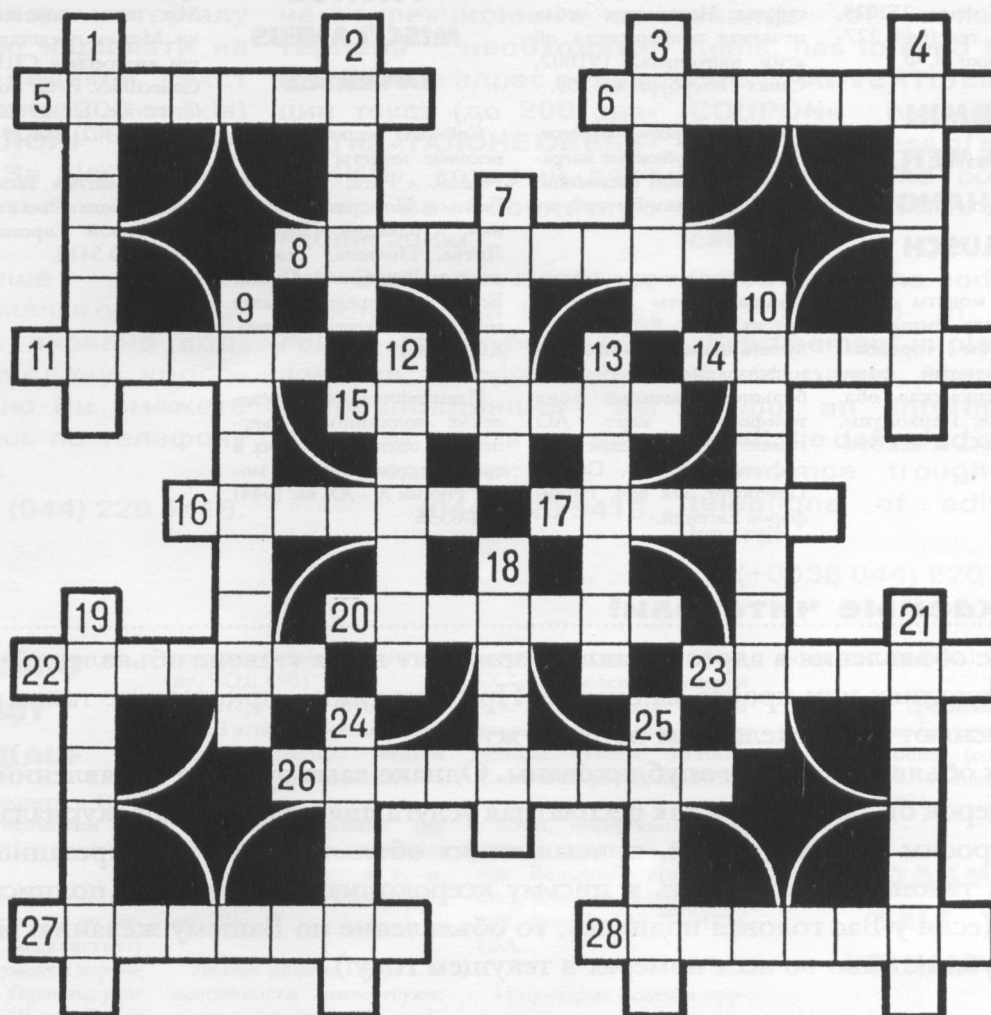
Мелкие средневековые монеты стран Балтики и северной Европы (солиды, драйпелеры, грошени, и т.д., КОД 3804.

**ПРОДАМ
SALE
VERKAUF**

Полный комплект советских никелевых монет. «Пруф». («стародель» + «новодель»). (93 монеты). 253225, Киев, а/я 41.

Журналы, каталоги аукционов, выставок и ярмарок антиквариата, живописи, часов, ювелирных изделий, оружия, монет, наград, почтовых марок, открыток, книг и прочего фирм западных стран. 320101, Днепрпетровск, а/я 4933.

Продаю серебряные монеты разных стран по темам: олимпийские игры, флот, фауна (пруф, АЦ). Альбомы, «Линдер» - боксы для монет. Телефон (044) 241 3103.

По горизонтали.

5. Древнегреческая монета в 1/12 драхмы.
6. Примесь металлов в драгоценных монетах.
8. Серебряная монета древнего Рима.
11. Средневековая испанская золотая монета.
14. Денежная единица ряда неевропейских стран.
15. Название золотых монет, возникшее в России в XV веке.
16. Разменная монета Туниса.
17. Денежная единица Древней Руси.
20. Редкая монета.
22. Денежная единица Монголии.
23. Медная монета XIX века в 1/8 реала.
26. Монета ряда стран Европы, появившаяся в обращении с XVI века.
27. Скандинавская монета четырехугольной формы.
28. Серебряная монета России.

По вертикали.

1. Предел допустимого отклонения фактического веса монеты от законной нормы.
2. Медная византийская монета.
3. Денежная единица Объединенных Арабских Эмиратов.
4. Серебряная монета, чеканившаяся на тонком серебряном кружке лишь с одной стороны.
7. Золотая монета Чили XIX века.
9. Русская монета XVII - XIX веков.
10. Мелкая монета Польши и Литвы XVII века.
12. Обозначение достоинства на монетах и банкнотах.
13. Повторно отчеканенная монета.
18. Турецкая серебряная монета.
19. Сплав, из которого чеканились сестерции.
21. Серебряная польская монета XIV века.
24. Денежная единица Венгрии.
25. Монето-образный памятный знак.

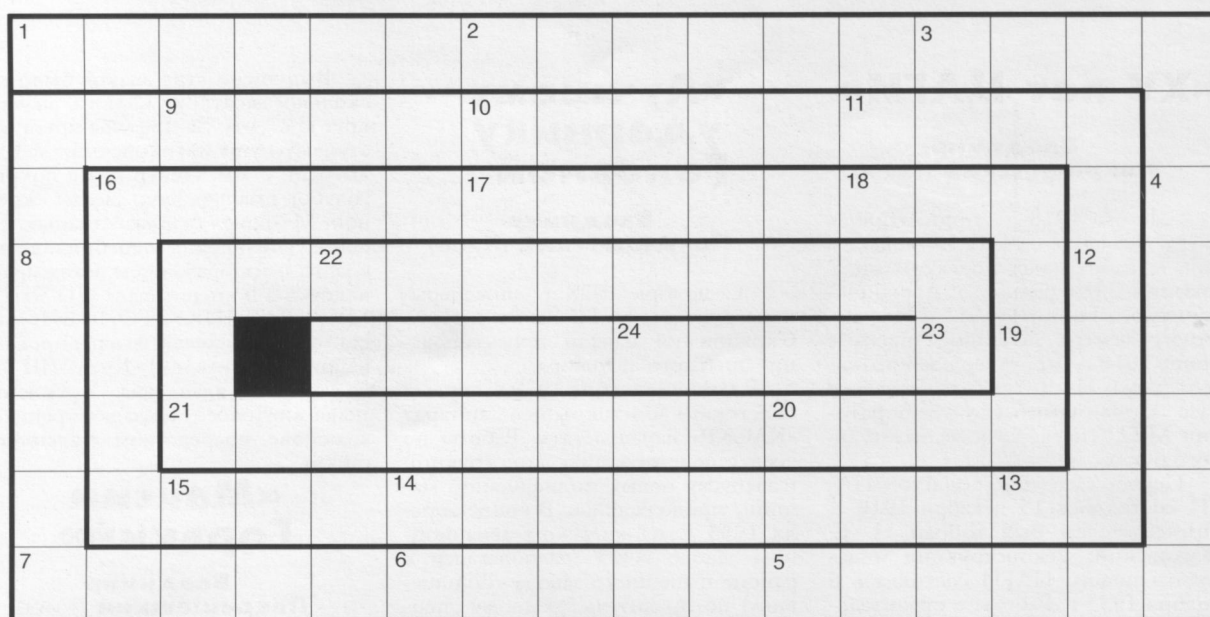
Составил Ю. Глебо.

ВІДПОВІДІ на чайнворд, опублікований у номері 4/97:

1. Моченіго.	8. Снапхан.	15. Орт.
2. Ончета.	9. Непал.	16. Тонга.
3. Андорра.	10. Лігатура.	17. Альбертін.
4. Ауріхалк.	11. Ауреус.	18. Нумізмат.
5. Куба.	12. Стовер.	19. Трієнс.
6. Ахтенвінгт.	13. Ренд.	20. Сентесімо.
7. Гондурас.	14. Дизажіо.	21. Ончіа.
		22. Амброзіно

ЧАЙНВОРД

Нумізматика
Фалеристика

1. Юридична чи фізична особа, яка вкладає свої гроші в розвиток економіки.	14. Реверс.
2. Перенесення суми на іншу сторінку (бух.).	15. Золотий Людовік.
3. Грошова одиниця МНР.	16. Аверс.
4. Старший брат трильйона.	17. Грошова сума або інша майнова цінність, що видається в рахунок обумовленого платежу або в рахунок витрат, звіт про які буде дано пізніше.
5. Продукти, товари як платіжний засіб замість грошей.	18. Ім'я людини, прізвище якої стало назвою грошової одиниці Венесуели.
6. Вексель на пред'явника.	19. Чиста ціна товару за відрахуванням знижок.
7. Вклад окремої особи чи установи в іноземному банку.	20. Вид цінних паперів, що дає власникам заздалегідь обумовлений дохід.
8. Залякування, шантаж, насильство з метою одержання грошей.	21. Вид товарного знака, клеймо на товарі з позначенням маси, кількості, ціни і т.п.
9. Найбільша у давнину вагова і грошова одиниця, поширена в Греції, Месопотамії, Сирії, Єгипті (= 600 драхм).	22. Угода кількох банків без підприємців для спільного здійснення певної фінансової операції.
10. Німецька срібна монета до 1871 р.	23. Дрібна монета МНР.
11. Грошове забезпечення, яке вимагалось дореволюційними законами Росії від молодих офіцерів перед взяттям шлюбу.	24. Одна двадцята англійського монетного фунта (31,1035 г срібла).
12. Монети в горщику.	
13. Грошова одиниця Болівії.	

Уклад В. Миколаєнко.

З БЛОКНОТА КОЛЕКЦІОНЕРА

Нова рубрика

Практично в усіх країнах з нагоди значних подій в історії даної держави випускають пам'ятні настільні медалі, різні відзнаки - ордени та медалі, зрештою просто значки, щоб якось увічнити знаменну подію чи нагадати про певні рядки з великої книги історії країни. І коли нам трапляється зустрітись з цими пам'ятками фалеристики (які, часом, бувають справжніми витворами мистецтва), ми мимоволі повертаємось у думці в ті далекі і нерідко бурхливі часи, яким присвячено даний настільний чи нагрудний знак.

Сьогодні, вміщуючи на сторінках журналу кілька публікацій з історії авіації, нав'язаних їх авторами відповідними пам'ятними знаками, ми започатковуємо нову рубрику «З блокнота колекціонера». Запрошуємо колекціонерів усіх регіонів стати нашими дописувачами і авторами нової рубрики.

Нагадуємо адресу: Україна, Київ 253247, а/с 43.

Ведучий рубрики Юрій Глебо.

«XV лет ЦАГИ»

**Владимир
Покрашевский (Київ)**

Летом 1918 г. инициативная группа во главе с Н. Е. Жуковским начала работы над проектом организации Центрального Аэродинамического Института «ЦАГИ» - научного центра авиации. Проект в конце 1918 г. был утвержден правительством. Институт был создан на базе аэродинамической лаборатории МВТУ и расчетно-испытательного бюро.

Первое заседание коллегии ЦАГИ состоялось 15 декабря 1918 г. Председателем был избран Н. Е. Жуковский. Реконструкция и закладка нового ЦАГИ состоялась 6 ноября 1935 г. Работы и строительство полностью закончились осенью 1939 г., когда были запущены большие аэродинамические трубы. Еще раньше, в День авиации 18 июля 1936 г. были опробованы малые аэродинамические трубы Т-102 и Т-103.

На рис. 1 изображен памятный знак, выпущенный к пятнадцатой годовщине ЦАГИ в 1933 г. Знак выполнен в виде круга со светло-синей эмалью, на круге красное знамя, на знамени накладное изображение самолета АНТ. Материал - томпак, покрытый никелем. Размеры: \varnothing круга 23 мм; знамя - большая диагональ 32 мм, малая - 22 мм. На обороте знака трехзначный номер. Крепление - винт. На гайке надпись: «ВСЕКОХУДОЖН. Москва № 11 Кузнецк. мост».

«Лучшему ударнику Головной»

**Владимир
Покрашевский (Київ)**

С ноября 1928 г. инженеры-конструкторы Н. И. Камов и Н. К. Скржинский начали проектирование опытного автожира.

В конце сентября 1929 г. первый советский винтокрылый аппарат «КАСКР» начал летать. Работы по усовершенствованию конструкции и выпуску новых модификаций машины продолжались. В конце апреля 1933 г. на киевском авиационном заводе №43 (располагался в районе нынешнего завода «Большевик») по правительственному спецзаказу был построен очередной автожир. Работы велись в сжатые сроки с энтузиазмом, присущим тому периоду. При проведении работ на завод приезжал инженер Н. К. Скржинский. По завершению строительства отличившиеся рабочие и инженерно-технические работники были награждены выпущенным по этому поводу знаком «Лучшему ударнику Головной»*.

* «Головной» - имеется в виду головная бригада. При создании летательных аппаратов было создано несколько профильных бригад исполнителей с руководителями во главе каждой. Так, например, при строительстве самолета «Максим Горький» были бригады: «Общие виды», «Расчет прочности», «Оборудование». Вся работу возглавлял А. Н. Гуполев.

Выпущено этих знаков было несколько десятков. Основа знака - круг \varnothing 27 мм. За пределы круга выступают лучи пятиконечной звезды высотой 6 мм. Центр круга покрыт голубой эмалью, лучи звезды - красной. Материал основы - томпак. На основу наложена серебряная накладка с изображением автожира и надписью по периметру: «ЛУЧШЕМУ УДАРНИКУ ГОЛОВНОЙ». На обороте знака выгравирована надпись: (штихелем) «Київ 1/III 33» и фамилия владельца. Крепление знака винтовое. Накладка крепится к основе посредством маленькой гайки.

«Максим Горький»

**Владимир
Покрашевский (Київ)**

К сорокалетию юбилею литературной и общественной деятельности А. М. Горького (Пешкова), в конце 1932 г. советской общественностью было выдвинуто предложение построить самолет-гигант в честь великого писателя для агитационной эскадрильи его имени. М.Е. Кольцов организовал для постройки самолета сбор средств. В короткий срок было собрано 6 млн. руб. Был образован Всесоюзный комитет для реализации этой идеи. На базе этого комитета организован технический совет, который должен был разработать технические требования к самолету. В работе участвовало до ста учреждений и организаций, в их числе такие научные центры как ЦАГИ и ЦАИМ**. Проектные работы и постройку самолета поручили ЦАГИ. За основу строящейся машины

был взят пассажирский вариант бомбардировщика ТБ-4, получивший шифр АНТ-20. Конструктор А. Н. Туполев.

Строительство самолета началось в июле 1933 г. и было закончено в апреле 1934 г. Первый полет на самолете «Максим Горький» совершил летчик-испытатель М. М. Громов 17 июня 1934 г. продолжительностью 35 мин. Второй полет был совершен над Красной площадью в Москве 19 июня 1934 г. во время встречи челюскинцев.

18 августа того же года, после заводских испытаний, самолет был передан в агитационную эскадрилью им. Горького и стал ее флагманом. Для того времени самолет «Максим Горький» имел внушительные размеры: длина фюзеляжа - 32,5 м, ширина - 3,5 м, высота - 2,5 м. Общая площадь «жилых помещений» в самолете была более 100 м². Количество мест: 7 членов экипажа и 72 пассажира. На борту самолета находилась громкоговорящая радиоустановка «Голос с неба», несколько радиостанций, в том числе с дальностью связи до 2000 км, киноустановка, АТС на 16 номеров, фотолаборатория, типография, электростанция с автономным двигателем и многое другое. Впервые на нем был применен автопилот.

В создании самолета принимали участие такие известные авиаконструкторы как А. А. Архангельский, В. М. Петляков, Б. М. Кондорский, В. Н. Беляев, Б. А. Саукке и др. Возглавлял все работы А. Н. Туполев. Масса пустого самолета равнялась 28500 кг. На самолете было установлено 6 двигателей МЗ4ФРН на плоскостях и тандемная установка на фюзеляже, всего 8 двигателей по 900 л.с.

18 мая 1935 г. во время полета самолета «Максим Горький» летчик ЦАГИ Н. П. Благин, сопровождавший самолет-гигант на самолете И-5, решил сделать эффектную мертвую петлю вокруг его крыла. В результате неудачно выполненного маневра врезался в крыло. Погибло 46 человек и разбились оба самолета.

После гибели самолета «Максим Горький» было решено построить его дублер с внесением улучшений и изменений. Поставили 6 двигателей МЗ4ФРНВ по 1000/1200 л.с. и сняли тандемную установку с фюзеляжа. Дублер был построен в 1938 г. Испытания проводил М. М. Громов. В конце 1940 г. на дублере установили двигатели АМ-35 по 1200 л.с. Самолет был передан в Аэрофлот.

В 1940 - 1941 гг. «Максим Горький» - АНТ-20 бис под маркой ПС-124 СД-760 использовался как пассажирский на линии Москва - Ленинград (64 пассажира). Во время ВОВ перевозил грузы в тылу. Налетав всего 272 часа, 14 декабря 1942 г. разбился при посадке.

Знак выполнен из латуни, крепление игольчатое. Длина - 28 мм, размах крыльев - 40 мм.

** ЦАГИ - Центральный аэрогидродинамический институт.

ЦИАМ - Центральный институт авиационных материалов.

